ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ

೨೦೦೬-೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿಬಂಧ

"ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್
ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು.

ನಿಬಂಧಕಾರರು

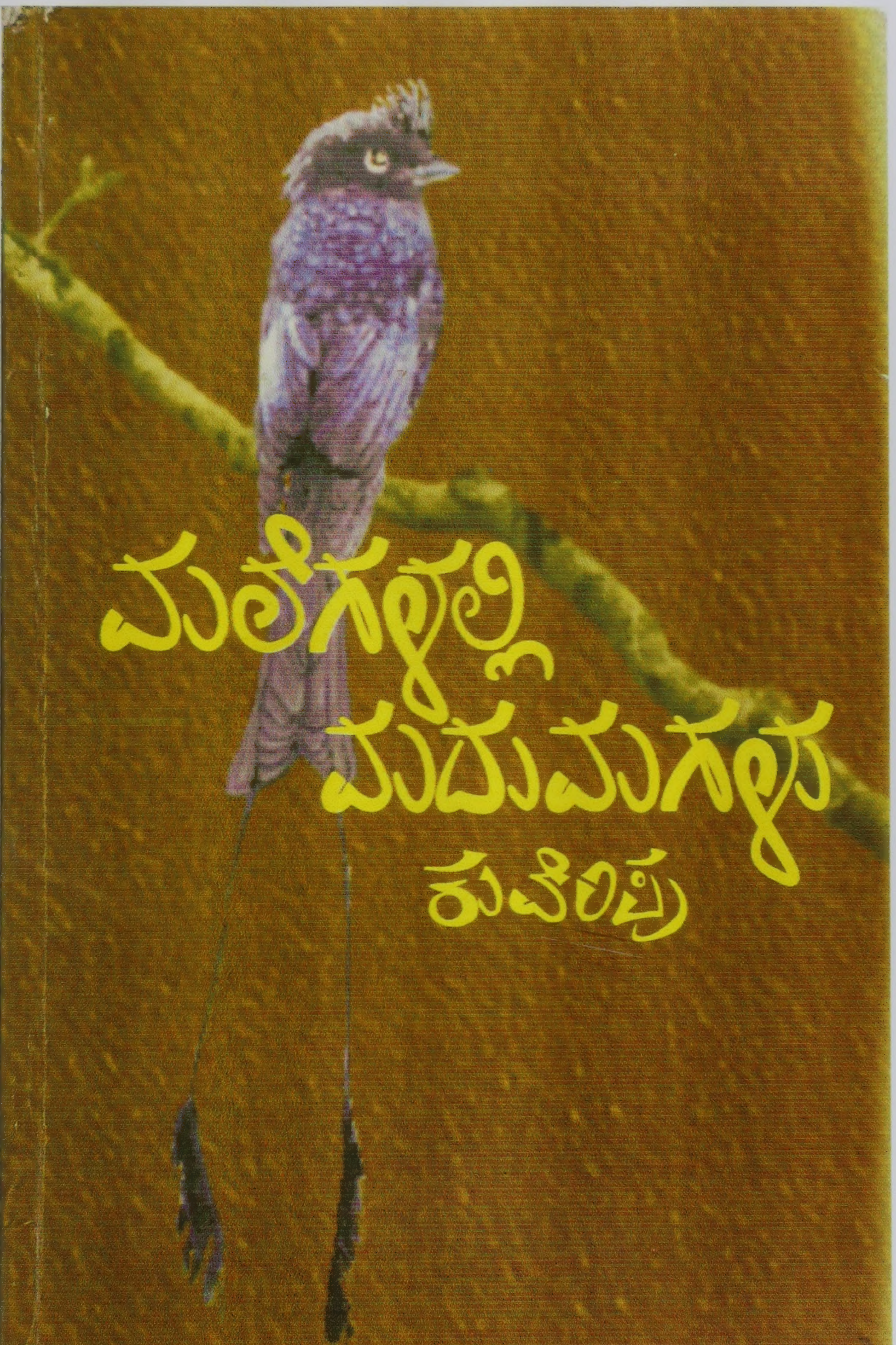
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ – ೦೧
ಚಂದ್ರು ಎಚ್.ಜೆ.
೨೦೦೬-೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ
ಮೈಸೂರು.

೨೦೦೬-೦೭

ಸಂ.ಕ.

42

ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮದುಮಗಳು
ಕುವೆಂಪು

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ

೨೦೦೩-೦೪ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿಬಂಧ

"ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್
ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು.

ನಿಬಂಧಕಾರರು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ – ೦೧
ಚಂದ್ರು ಎಚ್.ಜೆ.
೨೦೦೩–೦೪ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ
ಮೈಸೂರು.

೨೦೦೩-೦೪

ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

೨೦೦೬–೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ – ೦೧ರ ಚಂದ್ರು ಎಚ್.ಜೆ. ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ **"ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"** ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇವರು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪದವಿ, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಅಥವಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಿ

ಡಾ. ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್

ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಮೈಸೂರು.

ಸ್ಥಳ : ಮೈಸೂರು

ದಿನಾಂಕ : ೩೧/೦೭/೨೦೦೭

ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

"ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಸಂಶೋಧನ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೦೧ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ನಾನು ೨೦೦೬–೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, **ಡಾ. ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್** (ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು) ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪದವಿ, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಅಥವಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ : ಮೈಸೂರು
ದಿನಾಂಕ : ೩೧/೦೭/೨೦೦೭

ಸಹಿ

ಚಂದ್ರು ಎಚ್.ಜೆ.
೨೦೦೬–೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ
ಮೈಸೂರು.

ಅರಿಕೆ

ನಿಬಂಧದ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಿಷಯವಾದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತು. ಇರುವ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'. ಈ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ **ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್** ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಹ ದೊರೆಯಿತು. ನಿಬಂಧದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಡಾ. ರಾಗೌ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಬಂಧದ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ನಿಬಂಧವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿದ ಗುರುವಿಗೆ ನಾನು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶ್ರಮ, ಗುರಿ, ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಜೀವಸೆಲೆಯಂತಿರುವ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದ, ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕಿ-ತಂಗಿಯರು, ತಮ್ಮಂದಿರು, ಅಣ್ಣ-ಅತ್ತಿಗೆಯರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ತಂದೆಯ ಮರಣದಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದ ರಾಗೌ, ಪಿ.ಕೆ. ರಾಜಶೇಖರ್, ಎನ್.ಎಂ. ತಳವಾರ, ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮುಂತಾದ ಗುರುಗಳಿಗೆ, ಅಂತೆಯೇ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ-ಗೆಳತಿಯರಿಗೆ ಅನಂತ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಸಹಿ

ಎಚ್. ಜೆ. ಚಂದ್ರು.

ಚಂದ್ರು ಎಚ್.ಜೆ.
೨೦೦೬-೦೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ
ಮೈಸೂರು.

ಸ್ಥಳ : ಮೈಸೂರು
ದಿನಾಂಕ : ೩೧/೦೭/೨೦೦೭

"ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"

ಪರಿವಿಡಿ

೧. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಬೃಹತ್ತು ಮತ್ತು ಮಹತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಚನೆ, ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಪಾತ್ರ ರಚನೆ, ವಿಶಿಷ್ಟವೆನ್ನಬಹುದಾದ ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಷ್ಟು ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಗುಣ ವಿಶೇಷಗಳು ಈ ಕೃತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರಗೊಳಿಸಿವೆ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳು ಈ ತನಕ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿವೆ. ನನ್ನ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಸಾರಸತ್ವ ಆ ಬಗೆಯದು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಲೇಖಕನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯಾದರೂ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ' ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡ ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿಯವರು ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಗುಮಾಡಿದವರೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರರು 'ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾತ್ರರಚನೆ ಹಾಗೂ ಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಜೈವಿಕಜಾಲ' ಎಂಬ ಕಿರು ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ನಂಗಲಿಯವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು

ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪರಿಸರ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಕಿರು ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿಯವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಿಂತ ಲೇಖನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' 'ಪಾತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ' ಎಂಬ ಲೇಖನ, ಎಂ.ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ನಾನು (ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ) ನೋಡಿದ ಬಹುತೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುವಂತವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದವೆಂದರೆ ಎಚ್.ಬಿ. ಯಶೋಧರಾ ಅವರ 'ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ', ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜರ 'ಕುವೆಂಪು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣ, ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷ', ಬಿ.ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ 'ದಲಿತ ಜೀವನಚಿತ್ರ' ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರರ 'ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ', ರಾಜಾರಾಮ ಹೆಗಡೆ ಅವರ 'ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಸ್ವರೂಪ' . . . . . ದೇಜಗೌ, ಗಿರಡ್ಡಿಗೋವಿಂದರಾಜು, ಸುಜನಾ, ರಾಗೌ ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ ಇವರೆ ಮೊದಲಾದವರ ಮೌಲಿಕವಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ವಿಮರ್ಶಾ ಬರಹ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಾಢವಾದ ಅನುಭವ, ಆಳವಾದ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕುರಿತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ. ಕೆಲವು ಅಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಹಾಗೂ

ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಇವಿಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳು ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಉಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕೃಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕಾದಂರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಬಂಧಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸದು. ಈ ಅಂಶದ ಕಾರಣದಿಂದ 'ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅಯಾಮ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರ ರಚನೆ ಕುರಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿದೆ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವ ಸಹಜ ಬಯಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಾಮವನ್ನು ಕುರಿತಾದ್ದರಿಂದ 'ಪ್ರಣಯ ಜೀವನ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ತುಸು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಮ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಕಾದಂಬರಿಯಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಕೃತಿರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ. ಈ ನೆಲೆಯಿಂದ 'ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೀವನ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ವಿರೋಧ ಕೂಡ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಈ ಧೋರಣೆಗೆ ಪೂರಕವೆಂಬಂತೆ 'ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ದಲಿತ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತ 'ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಗು ಮಾಡಿದೆ. ನಿಬಂಧದ ಉಪಸಂಹಾರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೨. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು

ಕುವೆಂಪು 'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ'ಯ ಅರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ 'ಕರತಲ ರಂಗಭೂಮಿ' ಅಂಗೈ ಮೇಲಣ ನಾಟಕಶಾಲೆ' ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಕುರಿತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಹಸ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಓದುಗರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ 'ಕೃತಿ ರಚನೆಯಂತೆ ಕೃತಿಯ ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯೂ ಒಂದು ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯ, ಇದನ್ನು ಕಥೆಯ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕಾಗಿ ಓದಬೇಡಿ. ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಸಜೀವವಾಗಿ ಓದಿ' ಎಂಬ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅರಿಕೆ, ಮುನ್ನುಡಿ ಇಲ್ಲ. 'ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯರಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಅಮುಖ್ಯರಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಯಕಶ್ಚಿತವಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಇದೆ ಅರ್ಥ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥ : ನೀರೆಲ್ಲವೂ ಊ ತೀರ್ಥ, ಎಂಬ ಸೂತ್ರ ರೂಪದ ಹೇಳಿಕೆ ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದ ಬಗೆಗಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಧಾನವೇ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೇ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿ ಹೊರಬರಲು ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಭೂಮಿಕೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ, ಅರಿಯುವ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಓದುಗರು, ವಿಮರ್ಶಕರು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕುವೆಂಪುರವರ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಕೇಳುವುದಾದರೆ, "ನಾನು ಮೊದ ಮೊದಲು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಒಳ್ಳೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವನಲ್ಲ. ಅದೇನು ಮಹಾ ಅಂತ ಓದುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ

ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅವರ 'ರಿಸರಕ್ಷನ್' ಕಾದಂಬರಿ ಓದಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದೂ ಮಹತ್ತಾದ ಕಲಾ ವಿಧಾನ ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಾನೂ ಬರೆದೆ."[೧]

ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಾಂದಿಗಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಧೀಮಂತ ಪ್ರತಿಭೆ ಕುವೆಂಪು. ಭಾವಗೀತೆ, ಕಥನ ಕವನ, ವಚನಗಳು, ನಾಡಗೀತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಗೀತೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇರು ಶಿಖರವಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ನೀಡಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಆದರ್ಶ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತೆ ವಾಸ್ತವತಾ ನೆಲೆಯ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದ್ದೊಂದು ವಿಸ್ಮಯ. ಕುವೆಂಪು ಕವಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಾಗಿ, ಕಥೆಗಾರರಾಗಿ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರಕಾರರಾಗಿ, ಆತ್ಮ ಕಥನಕಾರರಾಗಿ, ವಿಮರ್ಶಕ-ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸಕರಾಗಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದು ಅಪರೂಪ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚನಾಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆದಾದ ತರುವಾಯ ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯೊಂದು ಸವಾಲು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕುವೆಂಪು ಎಂಬ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ತೆರನಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡವರು ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ವಿರಳಾತೀವಿರಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಹತ್ವದ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ.

[೧] ಕುವೆಂಪು : ಪುನರಾಲೋಕನ – ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ : ಪು.ಸಂ: ೨೩೦.

ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನವೀನತೆ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುವೆಂಪು ಹೊಸದೆಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹಳೇಯದೆಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಆತುರದ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮೌಲ್ಯದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮೊದಲನೆಯದು. ಹೆಗ್ಗಡತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ, ಎಂದರೆ ಕಾಡು, ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅದೂ ಪ್ರಯಾಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಅವಧಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಲಘಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಹೋರಾಟದ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದರ ಧ್ವನಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮೊಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲ ವಿಶ್ವ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮೊದಲಾದವು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುವೆಂಪು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಶಕ ಹಲವು ಘಟನಾವಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಅವರು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಆತನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂತಹ ಮಹಾ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಅವರನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕಾಡಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅವಜ್ಞೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿಯನ್ನು ಅವರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದು ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ. ಭಾವಗೀತೆ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶಾ, ಲೇಖನಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಂದರೆ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬೆಳಕು ಕಂಡಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾದಂತೆಯೇ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ ಹೊಸ ವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು.

'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ'ಯ ಪ್ರಪಂಚ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಓದುಗನಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರಿಸರದ್ದು. ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಬೇರೆಯೆ ಆದ ಜೀವನ ವಿಧಾನ. ಹೊಸ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅನಾವರಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಥಾ ಹಂದರ ಕಥಾನಕ್ರಮ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿವರಗಳು ವರ್ಣನೆ, ಭಾಷೆ ಪಾತ್ರಬಾಹುಳ್ಯ, ಘಟನೆಗಳು, ಪ್ರತಿಮೆ ಸಂಕೇತಗಳು, ಕನಸುಗಳು, ಧೋರಣೆ ಆಶಯಗಳು ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳಿಸಿರುವ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಈಗ ಊರಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಲೆನಾಡ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮನೆಯ ಬಿಸಿನೆತ್ತರಿನ ತರುಣರನ್ನು. ಇವರ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಮಲೆನಾಡು ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದ ಹೊಸ ಉಡುಪು ಕ್ರಾಪುಗಳು, ಹೊಸ ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಂಪರಾಗತ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ವಿನೂತನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಬೇಟೆ ಆಚರಣೆಗಳು ಅವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಘರ್ಷ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮುಷ್ಟಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ತಮ್ಮದೇ ತೆರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. 'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿಯ' ಕಥೆ ಅದರ ಹೆಸರಿನ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನ ವೃತ್ತಾಂತವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿದರೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯ್ಯಗೌಡರ ಬದುಕಿನ ಏಳು-ಬೀಳಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಂತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಹೂವಯ್ಯನ ಆದರ್ಶಗಳ ಸೋಲು-ಗೆಲುವುಗಳ ಕಥೆಯಾಗಿ, ಕಾನೂರು-ಮುತ್ತಳ್ಳಿ ಸೀತೆ ಮನೆಗಳ ಪ್ರೀತಿ-ದ್ವೇಷಗಳ ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಹೊರಬಂದಾಗ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳು ಉರುಳಿದ್ದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಕನಸು, ಆದರ್ಶಗಳು ಈಗಲೂ ನನಸಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಲೋಹಿಯಾ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಸಮಾನತೆ, ಸಮಾಜವಾದಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ, ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಿತ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕಾರಂತರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ. ಮಾಸ್ತಿ, ಗೊರರು ಉದಾರ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ರಂಗವು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಕಟು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟದ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೆ. ಕುವೆಂಪು ಎರಡನೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದುದೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ನೋಡುವುದು. ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಾಲಖಂಡದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಪ್ರಕಟಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯಾದರೂ ಕಥಾನಕದ ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಕಾನೂರು ಚಂದ್ರಯ್ಯ ಗೌಡರು ಮುತ್ತಳ್ಳಿ ಶಾಮಯ್ಯ ಗೌಡರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ರಸಿಕ ಯುವಕರಾಗಿದ್ದು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ನದಿ ದಾಟಲು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಹಾಗೂ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಎರಡೂ ಕಥಾನಕಗಳು ಹೀಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿವೆ.

ಮಲೆನಾಡ ಜೀವನ ಸಮೃದ್ಧಿಯು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಬೆಳಕು ಮಲೆನಾಡಿನ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮನೆಗಳ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೀಳುವುದಾದರೂ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಳೆಮನೆ ಸಿಂಬಾವಿ, ದೊಡ್ಡ ಚೌಕಿಮನೆಗಳ ಒಳಗಿನ ವಿವರಗಳಂತೆ, ಐತ, ಗುತ್ತಿ, ಪಿಜಿಣ, ಚೀಂಕ್ರರ ಬಿಡಾರ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಒಳವಿವರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟ ನಾಯಿಗುತ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂಬರಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಿರೂಪಣೆ ಏಕಮುಖವಾಗಿ ಬಾರದೆ, ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವೇಗ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಗುತ್ತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಅನೇಕ ರಹಸ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗುತ್ತಿ ಹೊರಟದ್ದು ತನ್ನ ಒಡೆಯರ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ; ಆದರೆ ಅದು ನೆಪ ಮಾತ್ರ. ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯೇ ಬೇರೆ ; ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿ ಸಾಗಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಒದಗುತ್ತವೆ. ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಸಾಂದ್ರತೆಗಳು ಆಶೆ-ನಿರಾಸೆಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ಎಲ್ಲ ಆತನ ಪ್ರಯಾಣದ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ಕುವೆಂಪು ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಳಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಂತೆ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದ ಬಗೆಗೂ ಕುವೆಂಪು ತೋರುವ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಗದ್ಯವನ್ನು ಹದವಾಗಿಸಿವೆ. ಒಂದು ಭಾವ, ವಿವರ, ಘಟನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಸಮಗ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಿಡಿಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸದಿರುವ ಧಾಟಿ ಅನನ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗುತ್ತಿ ತಾಯಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೂತಾಗ ಕಾಣುವ ಓಡು ಹುಳದ ಬಣ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ, ಹಳೆಮನೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮುಂಜಾನೆಯ ಹಂದಿ ಒಡ್ಡಿ, ಕೋಳಿ ಒಡ್ಡಿಗಳ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಒಡೇರ ದಿಬ್ಬದ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ವೃತ್ತಾಂತದಂತೆಯೇ,

ಹುಲಿಯ ನಾಯಿಯ ಸಂಗತಿಯು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಗಾಢ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲೂ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ನಾಯಿಯೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡದ್ದು, ಅವರು ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಬಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಕಂಡರಿಸಿದ ಹೊಸತನವಾಗಿದೆ.

ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವು ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೊರಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಸದಾಕಾಲ ಈ ಕೃತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವಂತಿಕೆಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಲೇಖಕನ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯ ಆ ಮಟ್ಟಿನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿತನದಲ್ಲಿ ಮೊಗೆದಂತೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮೆರಡು ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಪಡೆದ ಸಹೃದಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದದ್ದು. ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮರು ನೆನೆದಾಗ ಅವುಗಳ ಆಳ, ವಿಸ್ತಾರ, ಜೀವನದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಸ್ವಯಂವೇದ್ಯವಾಗುವಂತವು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಯಶಸ್ಸು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಿದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಮೌಲಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. " 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಬರೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ-ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿತ್ತು. ಜೀವ-ಜಗತ್ತು-ಬ್ರಹ್ಮ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಬರೆದದ್ದು. ಈ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮ ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತಾದರೂ, ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗಿದ್ದೆ. ಈ

ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೇನಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯರಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದು ಕೇವಲ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ........"[೧] ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದು ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮನ್ವಯ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ, ಹಾಗೂ ಮಹಾನ್ ಮಾನವತಾವಾದಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ. ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವಂತ ಸಮಾಜದ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮೆರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದ ನವ ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

[೧] ಕುವೆಂಪು : ಪುನರಾಲೋಕನ - ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ : ಪು.ಸಂ: ೨೩೦.

೩. ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ

ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕವಿಯಾದವನ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವು ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಆಗುವುದು ಸಹಜ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಸುತ್ತಣ ಸದ್ಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಲ್ಲ ; ಈಗಾಗಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನವನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಲೇಖಕರು ವಿರಳವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯಿದ್ದರೂ ಕಥನ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ. ಕಥನ ತಂತ್ರದ ಹಿಂದಿನ ತತ್ವವನ್ನು 'ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ' ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅವರ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ವಸ್ತುವಿನ ಅಗಾಧವಾದ ಹರಹು, ಉನ್ನತವಾದ ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ, ವರ್ಣನೆಗಳ ಗಾಢತೆ, ನಾಟಕೀಯತೆ, ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹಲವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯ ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೂ ಅವು ಕಲಾಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಯಶಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಂಧದ ಶಿಥಿಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದೆ. "ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಬಂಧ ಮತ್ತು ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೋಡುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ."[೧] ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾದಂಬರಿ

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ಸಂ.: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ – ರಾಜೇಂದ್ರ ಜನ್ನಿ. ಪು.ಸಂ: ೩೧೧.

ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಂಧ / ರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೃಹತ್ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರದು. ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೊಂಡಾಗ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಮರ್ಶನಾ ಮಾನದಂಡಗಳಿಂದ ಅಳೆಯುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ರಮ ಕೃತಿಯ ಒಳಗಿರುವ ಸತ್ವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕೆ ವಿನ: ಹೊರಗಿನಿಂದ ತಂದು ಹೇರಿದಂತಾಗಬಾರದು. ‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು’ ಕೃತಿ ರಚನೆಯ ವೇಳೆಗಾಗಲೆ ಕುವೆಂಪು ದೃಷ್ಟಿ ಧೋರಣೆಗಳು ಬಂಧದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ವಿಷಯ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ವಿಷಯ ಯಾವುದು? ಯಾವ ಆಶಯವನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲಿಯ ಬರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಲೇಖಕನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಅದಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕಾದಂಬರಿಯ ಯೋಜನೆಯು ಸಿದ್ಧಿಸಲಾರದು.

‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು’ವಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಕಥಾ ಭಾಗಗಳು ಒಳಗೊಂಡ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನಾನುಭವವನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ತೋರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟು ಆಶಯ ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲವು ಪರಿಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಇನ್ನು

ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅನ್ವೇಷಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ''[೧] ಎಂದು ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವಾದರೂ, ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದೇ ಅದರ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಂಪೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಒಂದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರ ಕಥೆಗಳು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಊರುಗಳಾದರೂ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದು ಮನೆತನಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿಯಾದರೂ ಒಂದರೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣೆದು ತೊಡಕುತೊಡಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಸ್ಫುರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಥೆಗಳು ಯಾವುವು. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ನಾವು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆದ ಕಥೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆ

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು - ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ : ಪು.ಸಂ: ೫೧.

ಪಾತ್ರಗಳೆಂದರೆ (೧) ಸಿಂಬಾವಿ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ (೨) ಸಿಂಬಾವಿ ಹೊಲೆಯರ ಗುತ್ತಿ (೩) ಹಳೆಮನೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ (೪) ಕೋಣೂರು ಮುಕುಂದಯ್ಯ (೫) ಕೋಣೂರು ಐತ - ಪೀಂಚಲು (೬) ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ದೇವಯ್ಯಗೌಡ (೭) ಕಾವೇರಿ (೮) ಚೀಂಕ್ರ-ದೇಯಿ (೯) ಹೂವಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಣ್ಣ ನಾಯಕ (೧೦) ಹೂವಳ್ಳಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು (೧೧) ಹಳೆಮನೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಆತನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಮತ್ತು ಸೊಸೆ ಮೊದಲಾದವು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳ ಕಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ, ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾ ರಂಗವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅದರ ವರ್ಣನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ನಿಬಿಡವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ದುರ್ಗಮವಾದ ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿಗಳು ಮಳೆಗಾಳಿಯ ಭೀಕರ ಪ್ರಕೋಪಗಳು, ವನ್ಯ ಪರಿಸರದ ನೂರಾರು ವಿವರಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಮಲೆಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಾನವ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಆವರಣದ ವಿವರಣೆಯೆ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಜನಗಳು, ಅವರ ಅನುಭವಗಳು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಳು, ನೋವು ನಿರಾಶೆಗಳು ಜೀವನಾನುಭವದ ಸಾವಿರ ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಅನಂತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಜಟಿಲವಾಗಿ, ಸಹಜವಾಗಿಯಾದರೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ, ಊಹೆಗೆ ಮೀರಿದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಮನೆತನಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ಸುಖ

ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು, ವೈಚಿತ್ರವನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿ ಅದೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಬಂಧವಾಗಿದೆ.

" 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳಿ'ನ ಪಾತ್ರ ವೈವಿಧ್ಯ, ಜೀವನದ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದಾದರೂ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯ್ಯಗೌಡ / ಹೂವಯ್ಯನ ಎತ್ತರದ ಪಾತ್ರಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ಚದುರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂರು ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಧಿಸುವ ಏಕಾಗ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ"[೧] ಎಂಬ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಕೇವಲ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ ಅದರಾಚೆಗಿನ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಹೀಗೆ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಅಂಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕುವೆಂಪು ಎರಡನೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದದ್ದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜೀವನದ ಸಮೃದ್ಧ ಅನುಭವದ ಬಂಡವಾಳ ಇನ್ನು ಮುಗಿಯದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದಲ್ಲ, ಮಾನವತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಲೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ. ಈ ಎರಡನೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗುವ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಮುಂದಿನ ಘಟ್ಟದತ್ತ ಮುಖಮಾಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಚೇತನದ ಅನನ್ಯತೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾದಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಆ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಲಾಸೃಷ್ಟಿಯ ಹೊಸದೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೊಸದೊಂದು ಮಗ್ಗುಲನ್ನು

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ : ಪು.ಸಂ: ೮೮.

ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇರೆಯೊಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಮುಂದಾದರು. ವ್ಯಷ್ಟಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವನ ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಮಷ್ಟಿ ಸುಪ್ತಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಂಧದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಕೂಡ, ಜನಾಂಗದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರಂತಹ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಬರಹಗಾರನಿಗೆ ಈ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳವರ್ಗದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಮಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಬದುಕಿನ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ಇಲ್ಲದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ವಿಶ್ವಪ್ರಜೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಐತ–ಪೀಂಚಲು ಶಿವ ಶಿವಾಣಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ನವ್ಯರು ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು "ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಿದೆ" ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆಯಾದರೂ ಇಂದಿನ ಬದಲಾದ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಿದ ವಿವರಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀವಕೇಂದ್ರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಹಿರಿಮೆಯಿದೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಗೆ "ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುರಿತು ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅಧ್ಯಾಯದ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲದ ಕಥಾಸಾಗರವನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ''ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾಗಿರುವ ಕಾಲತತ್ವದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು

'ನಿಸರ್ಗ ಗಡಿಯಾರ'ವೇ ನಮಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಬಿಸಿಲು-ಮಳೆ-ಬಿರುಗಾಳಿ ಚಳಿ ಮಂಜುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಗಳು ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯ ಬಿಂಬಗಳೂ ಆಗಿವೆ."[೧] ವಿಮರ್ಶಕರು ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ'ಯ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಆರಂಭವಾಗುವುದೇ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮೊದಲ ಮಳೆಯ ವಿವರಗಳಿಂದ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬಿತ್ತನೆಯ ಹದವಾದ ವಿವರಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನಾಟಿಯ ಗದ್ದೆಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಮಾಗಿ ಮಂಜಿನ ದಟ್ಟವರ್ಣನೆ, ಅಡಿಕೆ ಕೊನೆ ತೆಗೆಯಲು, ಗದ್ದೆ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವ ಜನಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪದೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೆಲ್ಲ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಥಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿದರೆ ಇದರ ಕ್ರಿಯೈಕ್ಯ-ಕಾಲೈಕ್ಯ-ಸ್ಥಳೈಕ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ಮಯವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಾಲಗತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ! ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಪೀಂಚಲುವಿನ ದೈಹಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ 'ಕಾಲಾವಧಿಯ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು, ಪೀಂಚಲು ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದ್ದನ್ನೂ, ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಸಮಾಗಮ, ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಗರ್ಭಸ್ಥ ಚಲನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು - ಸಂ: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಜಾಲ - ವಿ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ ನಂಗಲಿ : ಪು.ಸಂ: ೩೩೬.

ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಪೀಂಚಲು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟು ಕಾಲಗತಿಯ ಮೂರ್ತರೂಪವಾಗಿದ್ದಾಳೆನ್ನಬಹುದು. ಕುವೆಂಪು ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕಾಲತತ್ತ್ವದ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಬಂಧವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೃತಿ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಓದುಗನನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವ, ಉಸಿರುಕಟ್ಟುವ, ಪರಾಕಾಷ್ಟೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರದಿರುವುದು. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲವೂ ಭಾವದ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಒಲ್ಲದ ಮದುವೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾದ ಇಬ್ಬರು ಮದುಮಕ್ಕಳು ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯ ಕಡುಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹುಲಿಕಲ್ಲು ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಸಮಾನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನವಿರಾಗಿ, ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವಾದರೂ ಅದನ್ನೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪರಾಕಷ್ಟೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೇರೆಯವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅದರ ಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಲ್ಲ ಪ್ರಭಾವ ಅಥವಾ ದರ್ಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಕ್ತಿಯುತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನುಳ್ಳ ಎತ್ತರದ ಪಾತ್ರಗಳು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಅದು ಲೇಖಕರ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. "ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯರಲ್ಲ ಯಾರೂ ಅಮುಖ್ಯರಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಯಕಶ್ಚಿತವಲ್ಲ" ಎಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ಮೊದಲಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ; ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತುದಿಯಿಲ್ಲ ; ಯಾವುದೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲುವುದೂ ಇಲ್ಲ ; ಕೊನೆಮುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ ; " ಎಂಬ ಮಾತು ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭ-ಪರಾಕಷ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಬದುಕಿನ ಕಥೆ ಮುಗಿಯದ ಕಥೆಯಾದರೂ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು

ಹೇಳಬೇಕೆಂದ ಕಾದಂಬರಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮುಗಿಯಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದಾದರೂ ಕಥೆಯ ಗತಿ ನಿಧಾನದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಥೆಯ ಗತಿ ಹೇಗೆ ನಿಧಾನಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಿಂಬಾವಿಯಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಗುತ್ತಿ ಲಕ್ಕುಂದದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮೇಗರವಳ್ಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾಪಂಡಿತರು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಯಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಬಾಗಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಾರಂಭದವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ತಂದೆಯಿಂದ ಬೈಸಿಕೊಂಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೊಲಗೇರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು, 'ಹೆಗ್ಗಡೇರ ದಿಬ್ಬ'ದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇಡೀ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿಯ ಅವರವರ ವಸತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಈ ವಿವರಗಳು ಅನವಶ್ಯಕವಲ್ಲ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಕಥೆಯು ಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. "ಇಲ್ಲಿ ಅವಸರವೂ ಸಾವಧಾನದ ಬೆನ್ನೇರಿದೆ!" ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಥೆಯು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾನದಂಡಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುಭವ ಪ್ರಪಂಚ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗೆ ನಮಗಿರುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನಗಳಿಲ್ಲ.

೪. ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ರಚನೆ

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾಯೋಜನೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯದು, ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರ ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳ ಜನಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ಸತ್ವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಕಥೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಬರುವ ಹತ್ತಾರು ಪಾತ್ರಗಳ ಸ್ವಭಾವ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುವಂಥದು. ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ನಿರಂತರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೀವಂತಿಕೆ, ವೈವಿದ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟಗಳು ಇದೆಲ್ಲ ನಡೆದ ಕಥೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ

ನೀರಲ್ಲಿ ಎಸೆದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅಲೆಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ, ದೂರ ದೂರ ಸಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಷ್ಟು ದೂರ ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚಾಚಬಲ್ಲದು, ಮಹತ್ತರ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಘಟನೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಿಂಬಾವಿ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಂದ ಹಳೆಮನೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುತ್ತಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆ ಹೊರಟ ಆತ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಲಕ್ಕುಂದದಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಮರುದಿನದ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಕಲ್ಲ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಇಳಿದಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನನ್ನು ಸಂಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆತನಾದರೂ ತನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಜಟ್ಟಮ್ಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯೇ ಏಳುತ್ತದೆ. ಹಳೆ ಮನೆಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ತಲುಪಿಸಿ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯಿಂದ ಅಂದೇ ರಾತ್ರಿ ತಿಮ್ಮಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟು ಮರುದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮದುವೆ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯ ಗೌಡರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಿಮ್ಮಿಯ ತಂದೆ ಆಕೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಿಂಬಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಾಬಿಗಳೊಡನೆ ನಡೆದ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೇಡಿಗಾಗಿ ಸಣ್ಣಬೀರ ಸಾಬನನ್ನು ಹೊಡೆದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಿ ಗುರಿಯಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾನೆ. ಉಪಾಯವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಐತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಿಮ್ಮಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಡೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಂತೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳೂ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ತೀರ ಸಹಜವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ತಮಾನ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ತೊಡಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಅವರ ಬದುಕು ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮರೆಯಾದದ್ದು ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಾವಿಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತ ಕಾರಣವಾಯಿತು? ಆತ ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆನ್ನುವುದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಹಳೆಮನೆಗೆ ಗುತ್ತಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದವನ್ನು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮೊದಲು ಓದಿಕೊಂಡು ಮೊದಲ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ತನ್ನ ಮದುವೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಮದುವೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಮೊದಲ ಕೆಲಸವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಕಾಗದವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಲೆಂದು ಹಳೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅನಂತಯ್ಯ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಗೋಸಾವಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂಬ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಬೇರೊಂದು ಘಟನಾ ಪರಂಪರೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೆಂದು ಹೊರಟುಬಿಡುವುದು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದಣಿದು ಕುಸಿದು ಮೇಗರವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಳೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ಅವರು ಇಲ್ಲದಾಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರಂಗಮ್ಮನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬೀಗ ಹಾಕುವುದು, ದೇವಯ್ಯ-ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು, ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಪರವಾಗಿ ದೇವಯ್ಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೃತ ಹೊಂದಿದ ದೊಡ್ಡಣ್ಣನ ಶವವನ್ನು ತಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ ರಂಗಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಕಥೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕವಲುಗಳು. ಇಂತಹ ಹಲವು ಕವಲುಗಳಿರುವುದೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಸಿಂಬಾವಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರ, ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಅವರ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣ-ತಿಮ್ಮಪ್ಪ-ರಂಗಮ್ಮ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಏರುಪೇರುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಏರುಪೇರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಾಂದಬರಿಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಘಟನೆಗಳೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನೆದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರಸಕ್ಕೆಂದು ದೇವಯ್ಯ ಕಾವೇರಿಯ ಬೆರಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಉಂಗುರ ಆಕೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮುಳುವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಅದನ್ನು ಆಕೆಗೆ ತೊಡಿಸಿದ್ದು ಸಹಜ ಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ಆಕೆಯ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಅದು ಕಳಚಿಬಿದ್ದು ಕಳೆದು

ಹೋಗುವುದೂ ಸಹಜ ಘಟನೆಯೇ. ಆದರೆ ಕಳೆದುಹೋದ ನಂತರದ ಅದರ ಪ್ರಯಾಣ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ಚೀಂಕ್ರನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಅವನಿಂದ ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಾಬಿಯ ಕೈಗೆ, ಅವನಿಂದ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡರ ಕಡೆಗೆ, ಅದು ತಮ್ಮದೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ದೇವಯ್ಯನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಆತ ಹೇಳಿದ ಸುಳ್ಳಿನಿಂದಾಗಿ ಅದು ಮತ್ತೆ ಸಾಬಿಯ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾವೇರಿ ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಚೀಂಕ್ರನ ಹಾಗೂ ಆತನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅನುಚರರ ಪಾಶವೀ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಈ ಉಂಗುರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಕರೀಂ ಸಾಹೇಬರು ಅದನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವಂತೆ ಕಾವೇರಿ ಅದರಿಂದಾಗಿ ದುರಂತಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಕೆಡಕಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆ ಉಂಗುರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಅದರಿಂದಲೇ ಸಾವೀಗಿಡಾದಳು ಎನ್ನುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ಹಿಂದಿರುಗದಿದ್ದ ಪತಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವುದೊಂದೇ ಬದುಕಾಗಿದ್ದ ರಂಗಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಂಗಿ ದೇವಮ್ಮನ ಮಗು ಚೆಲುವಯ್ಯನನ್ನು ಕಂಡಾಗಿನಿಂದ ಗೆಲುವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಮಗು ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ತರ್ಕಾತೀತವಾದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಗಡ್ಡದಯ್ಯ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಅವರ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ದೇವಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಮಗು ಚೆಲುವಯ್ಯ ಎಂದೋ ತೀರಿಹೋಗಿದ್ದ ರಂಗಮ್ಮನ ಪತಿಯೇ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿವಶ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗಮ್ಮ ಚೆಲುವಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೇ ಕಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮುಂದೆ ರಂಗಮ್ಮನೇ ಮುಕುಂದಯ್ಯ–ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚೆಲುವಯ್ಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕಡಿದುಹೋಗಿದ್ದ ಸತಿಪತಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಎಂದೂ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ

ತೀರಿದ ದೊಡ್ಡಣ್ಣನ ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ರಂಗಮ್ಮ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಮಾತನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಸುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಮರಣವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳೂ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧ ಬುದ್ಧಿ ಗೋಚರವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಅವರ ನಡುವಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸಾವು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಂಬದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದಷ್ಟು ನಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯ ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಗಾತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜೀವನ ವಿಸ್ತಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ಕೃತಿಯಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋಗುವುದು ಸುಮಾರು ಹದಿನಾರರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಬಹುದು. ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಧಾನ ಘಟನೆಗಳೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿಯ ದುರಂತ ಮತ್ತು ದೇವಯ್ಯನ ಮತಾಂತರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಕುಂದಯ್ಯ ತಡೆದ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಇದುವರೆಗಿನ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸದ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು ಕವಲೊಡೆದದ್ದು ; ಇಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಮಿತಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಗಾಧವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯ ಭಿನ್ನತೆ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಯಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಯ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಘಟನೆಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಇದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಮನೋ ವ್ಯಾಪಾರ ಎನ್ನಬಹುದು. "ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಒತ್ತು ಒತ್ತಾಗಿ

ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಧವನ್ನು, ಏನೋ ಹೇಗೋ ನಡೆದವುಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೆನಿಸಿದರೂ ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ"[೧] ಎನ್ನುವ ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್‌ರವರ ಮಾತುಗಳು ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ

" 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸಹಜ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜೀವನವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನೋಡುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲ ಈ ಕಾದಂಬರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸತ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠುರವಾದದ್ದು. ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾದ ಕಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ತಿರಸ್ಕಾರವುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ದೂರವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ದಟ್ಟಾರಣ್ಯದ ನಡುವೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳು 'ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊರತಾದವರಲ್ಲ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ತುಡಿತಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಕೃತಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವಂತವರು"[೨] ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು.

ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ಸಿಂಬಾವಿ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ರೋಗಗ್ರಸ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳೆಮನೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಕಿರಿಯ ಮಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಆತನ ಕಿರಿಯ ಮಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಗೆ ತನ್ನ ತಂಗಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಜಟ್ಟಮ್ಮ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೇ ಆಗಿದ್ದ

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ವಿ.ಎಂ.ಇನಾಂದಾರ್ : ಪು.ಸಂ: ೬೨.

[೨] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ಸಂ: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಪಾತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ – ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಲನಹಳ್ಳಿ, ಪು.ಸಂ: ೦೬.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಟ ಹಿಡಿದು ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ತಡೆದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೂವಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ ತನ್ನ ಮಗಳು ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಕೊಡ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಕೋಣೂರು ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಮದುವೆಯ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮದುವೆಗೆ ನಿಂತಾಗ, ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾನೆ.

ಗುತ್ತಿ – ತಿಮ್ಮಿ : ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ನೆಚ್ಚಿಕೆಯ ತಳವಾರನಾಗಿದ್ದ ಹೊಲೆಯರ ಗುತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳು ತಿಮ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೂ ಅವರ ಒಡೆಯರಾದ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯವನೇ ಆಗಿದ್ದ ಬಚ್ಚನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಗುತ್ತಿ ಬಂದು ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಆಕೆಯ ತಾಯಿಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮರುದಿನವೇ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮದುವೆಯಾದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನವೇ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಡೆದ ಒಂದು ದೊಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ನಿರಪರಾಧಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಆಪಾಧಿತನಾಗಿ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಉಪಾಯವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪೋಲಿಸರ ಹೆದರಿಕೆಗಾಗಿ ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತುಂಗಾ ನದಿಯ ಆಚೆಯ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ : ಕುರೂಪಿಯೂ ದುರ್ನಡತೆಯವನೂ ಆಗಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮೊದಲಿನ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸಿಂಬಾವಿಯ ಲಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲೊಪ್ಪದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ

ಮದುವೆಯನ್ನು ತಡೆಯದ ಹೊರತು ತನ್ನ ಬಯಕೆ ಕೈಗೂಡದೆಂದು ಮುಕುಂದಯ್ಯನೊಡನೆ ಆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮದುವೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಲಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮ : ಎಳೆತನದಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಡಿ ಬೆಳೆದು ಅನುರಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಸಾಲದ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ ಆಕೆಯನ್ನು ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆಗೆ ಕೊಡ ಮಾಡಿದಾಗ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಆಳುಗಳಾದ ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳಿಂದ ಮದುವೆಯ ಧಾರೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲು ಹುಣ್ಣಿನ ಜ್ವರ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿ ಮಗಳ ಕಣ್ಮರೆಯಿಂದ ಉದ್ವಿಗ್ನನಾಗಿ ವೆಂಕಪ್ಪಟನಾಯಕ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಒಂದೆರಡು ವಾರ ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೆಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ಸಾವಿನ ಮೂಲಕ ಮರುದಿನವೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಅವಮಾನವೆಂದು ಅಣ್ಣ ರಂಗಪ್ಪ ಆತ ಬೇರೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೂವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಗಂಡಸೂ ಇರದಿದ್ದರಿಂದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದಾಗ ಮದುವೆ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಐತ-ಪೀಂಚಲು: ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಬಿಲ್ಲವ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಮದುವೆಯಾಗಿ ತುಂಬ ಅನ್ಯೂನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಾಗಿ ಕೋಣೂರಿನ ಮನೆಯ ಒಕ್ಕಲಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಸಮವಯಸ್ಕನಾದ ಐತ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಬೆಳೆದವನಾದ್ದರಿಂದ ನಡೆಯಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಮದುವೆಯನ್ನು

ತಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ದಾಂಪತ್ಯ ಅನೇಕರ ಅಸೂಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸರಸ ಸಾಮರಸ್ಯ ವಿನೋದಗಳೇ ಒಂದು ಹೃದ್ಯವಾದ ಕಥೆ.

ದೇವಯ್ಯ-ದೇವಮ್ಮ-ಕಾವೇರಿ: ಮೇಗರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಅಂತಕ್ಕ ಸೆಡ್ತಿಯ ಮನೆ ಹಲವು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ಹರೆಯದ ಮಗಳು ಕಾವೇರಿಯೊಡನೆ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ದೇವಯ್ಯ ಸರಸದಿಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆತನಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಪಾದ್ರಿ ಜೀವರತ್ನಯ್ಯನ ಮಗಳೊಡನೆಯೂ ಆತನ ಗುಪ್ತ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನೊಬ್ಬನ್ನನು ಮತಾಂತರಿಸಿ ಆತನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕುದಾರಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ದೇವಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ದೇವಮ್ಮ ಬಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯ ತಮ್ಮನಾದ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಮತಾಂತರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕೋವಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ದೇವಯ್ಯನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಹರೆಯದ ಚೆಲ್ಲಾಟದಿಂದ ದೇವಯ್ಯನನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದ ಕಾವೇರಿ ಆತ ತೊಡಿಸಿದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಚೀಂಕ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಬಿಗಳ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಶವೀ ಕಾಮ ತೃಷೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಚೀಂಕ್ರ-ದೇಯಿ-ಅಕ್ಕಣಿ: ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಕೋಣೂರು ಮನೆಗೆ ಸೇರೆಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಚೀಂಕ್ರ, ಕುಡುಕ, ಲಂಪಟ, ತುಂಬು ಬಸುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ದೇಯಿ, ಕುಡಿದು ಬಂದ ಆತನ ಪಾಶವೀ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋದಾಗ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಆಳು ಪಿಜಿಣನ ಹೆಂಡತಿ ಅಕ್ಕಣಿಗೆ ತನ್ನ ತಬ್ಬಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ನನ್ನವಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪಿಜಿಣನಿಗೆ ಅಪಥ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಮಧ್ಯ ಆತನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕುಡಿದು ಆತ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಆತನ ದುಷ್ಟತನವನ್ನು ತಿಳಿದ ಅಕ್ಕಣಿ ಆತನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾವೇರಿಯ ಸಾವಿಗೂ ಚೇಂಕ್ರ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ವೆಂಕಟಣ್ಣ-ನಾಗಕ್ಕ-ನಾಗತ್ತೆ : ಹೂವಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ, ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ತಂದೆ, ಐದನೆಯ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿದಾಗ, ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ಆತನಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಲೊಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುವುದಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸಾದ ಅತ್ತೆ ಇದ್ದರೂ ತನಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಕಾಣಿಸಲು ಯಾರಾದರೂ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾಮ ತೃಷೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಸೀರುಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ತಿರುಕಲು ಹೆಂಗಸು ನಾಗತ್ತೆ. ತನ್ನ ವಿಧವೆ ಹರೆಯದ ನಾಗಕ್ಕನನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೋಸದಿಂದ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸೀರುಡಿಕೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆಯ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಿಯಾಗಲಿದ್ದ ಚೆಲುವಿನ ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಆಕೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ ಜ್ವರದಿಂದಲೂ ಉದ್ವೇಗದಿಂದಲೂ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ-ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ-ರಂಗಮ್ಮ: ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗಾಗಿ ಹೊತ್ತ ಹರಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋದ ಹಿರಿಯ ಮಗ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಹಿಂದಿರುಗದಿದ್ದಾಗ ಅದರ ನೋವನ್ನು ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಹೆಗ್ಗಡೆ ಯಾರಿಗೂ ತೋರಗೊಡವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ರಂಗಮ್ಮ ಗಂಡ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವುದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತಡೆದುಕೊಂಡು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮೃತ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಶವವನ್ನು ಹಳೆ ಮನಗೆ ತಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಉದ್ದಂಡವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ರಂಗಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿಯೇಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ನಿಜವಾದ

ಪತಿವ್ರತೆ ಎಂದು ಜನರು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಮಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ಆಶೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಆತ ತೀರಿಹೋದಾಗ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆ ಇದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಲಾರದು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಬರುವ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಣಯ ಜೀವನ, ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬಲ್ಲವು. ವಿಷಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಂಗಡಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು, ಪರಿಸರ, ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವು. ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಲ್ಲ ಅಪರೂಪದ ಕೃತಿ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'.

೫. ಪ್ರಣಯ ಜೀವನ

ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಉಡುಪು, ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಇವಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'ವಿನಂತ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭವಿದು. ತನ್ನ ಸಹಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಇವನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಮೇಲು ಮೇಲಿನದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆಂತರಿಕ ಹಿಂಜರಿಕೆಗಳೇ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ.

ಪ್ರೀತಿಯೆಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ಉದಾತ್ತ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ. ಪ್ರೀತಿಯು ಲೈಂಗಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಎರಡು ಮನಸ್ಸುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಯೋಗ. ಇದನ್ನು ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ-ಐತ ಪೀಂಚಲು ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉದ್ಭವಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರಣ ಸಹ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೆಲ್ಲ ಲಂಗು ಲಗಾಮಿಲ್ಲದ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸೂರೆ ಮಾಡಿದ ಗಂಡಸರು ಹಾಗೂ ಹೆಂಗಸರನೇಕರನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಒಳತೋಟಿಗಳು ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೂಲ ಲೈಂಗಿಕ ಬಯಕೆ ಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ತಳಪಾಯವಲ್ಲ.

ಆಧುನಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವರ ಮೂಲ ಮನೋಧರ್ಮದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಭೋಗವೊಂದೇ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡಬಲ್ಲದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೇರಾವುದೇ ಉಪಭೋಗ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಬಯಕೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಕೂಡ ಆಲೋಚಿಸದೇ ಮುಂದೂಡದೇ ಮಜಾ ಉಡಾಯಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಾನವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಒಂದು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಜೀವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಾರಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಏಕೈಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆಯೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವನ ಸಂಬಂಧಗಳೆಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಯಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೆಲೆಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಾನವರಲ್ಲಿರುವ ಆಳವಾದ ಅಭದ್ರತೆ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಪರಸ್ಪರ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೇ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖೀ ವಿವಾಹಗಳ ಬುನಾದಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ನಡುವೆ ಬರುವ ಅಸಮಾಧಾನ ಅತೃಪ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರೀತಿಯು ಲೈಂಗಿಕ

ತೃಪ್ತಿಯ ಶಿಶುವೆಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಹ ಇತ್ತು. ಇಂತಹ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪ್ರೀತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಬದಲು ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೀತಿ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸಂವಹನವನ್ನು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಮದುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿರುವ ವಾಸ್ತವತೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆ ಇರಲೇಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು. ಜನರು ಪ್ರೀತಿ ಎಂದರೆ ಘರ್ಷಣೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶನಿಮುಂಡೆ ನಿನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹುಲಿಯ ಹಿಂಗಾಯ್ತು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ; ಹಾಗೆಯೇ ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನ ಶೀಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಘರ್ಷಣೆಯ ನಿದರ್ಶನಗಳು. ಅಂದರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ಘರ್ಷಣೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಆತ್ಮೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿಕಟರಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ; ಇಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಾಂಶಗಳಿಗೂ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಹಯೋಗವಿರೇಕು. ಈ ಸಹಯೋಗ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿದೆ. ಈ ಮದುಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡರ ಆಜ್ಞೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಪೋಲಿಸರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತೊಂದರೆ ಇವರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿಕಟರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಪ್ರೀತಿಯು ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಎರಡೂ ಮದುಮಕ್ಕಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಣಯವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಆದ ವಿನ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವೇ. ಕುಟುಂಬ ಕೇಂದ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿ, ಸಹೋದರ ಪ್ರೀತಿ, ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರೀತಿ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿವೆ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಹುಸಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳು ಈ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಹುಸಿ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಂದು ಚೀಂಕ್ರ ಸೆರೆಗಾರನ ಅಕ್ಕಣಿ ಮೇಲಿನ ಕಾಮುಕ ಮೋಹ, ಎರಡನೆಯದು ವೆಂಕಟಣ್ಣ ನಾಗಕ್ಕನನ್ನ ಅಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಬೆಸೆಯುವಿಕೆ ಎರಡೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರಣಯ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಡಿಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾನವನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾತ್ತ ಹಾಗೂ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ತೌಲನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮಹತ್ವದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ದರ್ಶನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಯತ್ನಿಸಿದೆ.

ಸೋದರ ಪ್ರೀತಿ, ತಾಯಿ ಪ್ರೀತಿಗಿಂತ ಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾದುದು, ಕಾಮ ಪ್ರೀತಿ ; ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಾಗಲು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಲು ಇರುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯದು. ಸ್ವಭಾವ ಸಹಜವಾಗಿ ಅದು ಉಳಿದವರನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಯಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಪ್ರೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು ಕೂಡ. ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬುದು ಅನೈಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಉಕ್ಕುವ

ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಅದಮ್ಯ ಅನಿಸಿಕೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಪ್ರೀತಿ ಎಂಬುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ, ಇಬ್ಬರು ನಿಗಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಬಂಧ.

ಮಾನವರ ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಮನೆಗಳು ಒಂದಾಗಲು ತುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ದೇಹದ ಹಸಿವಿನ ತಾಪದಾಯಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಏಕಾಂಗಿತನದ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಿಂದ ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಮನೆಗಳು ಉದ್ದೀಪನೆಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಏಕಾಂಗಿತನದ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ವಿವಾಹಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವುದು. ಲೈಂಗಿಕ ಕಾಮನೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಅದು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವಣ ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ತೆರನಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಆ ಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರೀತಿಯು ಜೊತೆಗೂಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಂಯೋಗ ಅಪರಿಚಿತರನ್ನು ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ದೂರ ಇರಿಸುತ್ತದೆ. ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ ಅಕ್ಕಣಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ದೂರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭ್ರಮೆ ಹರಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆನಿಸಿ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಂಡಾಗ ಅಸಹ್ಯ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು ಈ ಪ್ರಣಯ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಸಂಕುಲಕ್ಕೂ ಸಹಜವೆಂಬಂತಿರುವ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಗಮ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಆತನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಿಂದಲೇ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಪ್ರಾಣಿಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಟವಾದ ಮಾನವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವ ಮುಖವಾದ ಪ್ರಣಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುರಿತು

ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಆತನಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಪ್ರಣಯಭಾವದ ಉದಾತ್ತ ಹಾಗೂ ವಿಲಕ್ಷಣ ಬಗೆಯ ಜೀವನದರ್ಶನವನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಮಾನವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆದದ್ದು ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನ ನಡೆಯುವುದೇ ವಿಧೇಯತ ತತ್ವವನ್ನಾಧರಿಸಿದ ನೀತಿ–ನಿಯಮಗಳ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ವಿವಾಹ' ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸಂಘ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಜೀವಿಗಳ ವಿಕಾಸದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನವ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಕುಟುಂಬ, ವಿವಾಹ, ಸಂತಾನ, ಸಂವೇದನೆಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದವು. ವಿವಾಹದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಗುತ್ತಿ–ತಿಮ್ಮಿ, ಚಿನ್ನಮ್ಮ–ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳು ಕೇಂದ್ರಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವಂತೆ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಐತ–ಪೀಂಚಲು ಪಾತ್ರಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕುಟುಂಬ, ಮಗುವಿನ ಲಾಲನೆ ಪೋಷಣೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದೇವಮ್ಮನ ಪಾತ್ರ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ ಸಹ ಒಂದು. ಪ್ರಣಯ ಜೀವನವಷ್ಟೇ ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದು ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಚೆಲುವಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆಗೊಂಡು ಕ್ಷಣಿಕ ದೈಹಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರಿಸುವ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವಲ್ಲ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮೈದಾಳಿ ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ, ತನ್ನ ಒಂಟಿತನವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಗೆ (ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ)

ಕಾರಣವಾಗುವ ಬಯಕೆಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಚೆಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೊಂದುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧವು ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕೇವಲ ಕಾಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಳಗವಾಗಬಹುದು, ನಾಗಕ್ಕನನ್ನು ಅಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ತಂದೆ ಮುಂತಾದವರು ನಿದರ್ಶನರಾಗಬಲ್ಲರು.

ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟುವುದು ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲಾಗದಾಗ ಕನಸೆಂಬ ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರಹುದು. ವಾಸ್ತವ ಬದುಕು ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕನಸಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಖರ ಪ್ರಾಯವಾದ ದೃಶ್ಯ ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೇಘದೂತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಮ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಪ್ರೇಮ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಾವಿರಾರು ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪಾಲಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸಿದ್ಧ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುರಿದು ಬರುವುದು ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮದ ಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ವಿಮುಖವಾದರೂ ತಮಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯ ಅವರದು. ಇಂತಹ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯರಾಗಿ ಗಾಢವಾಗುವ ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಪ್ರೇಮವೇ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಿನಂತಿದೆ.

" 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂಬಂತೆಯೇ

ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ."[೧] ಮಾನವ ಬದುಕಿನ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧ; ಪ್ರಾಕೃತಿಕತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಕ್ರಮ ; ಇದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೌಕಿಕ ಸ್ಥರ ಇಂದ್ರಿಯ ಗಮ್ಯ ಬಯಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಂದಾಗುವ ಮುನ್ನ ಆ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಹೊಸತನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಯನದ ದಿಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಚೆದುರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬಹಳ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಆರಂಭವೇ ನಾಯಿಗುತ್ತಿಯ ಬಹುದಿನದ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣದ ಸಫಲತೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. 'ಈ ಸಾರಿ ಅವಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನೇ' ಅನ್ನುವ ಗುತ್ತಿಯ ಸ್ವಗತದಲ್ಲಿ ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಅಚಲವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಭಯ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ ಆತನಲ್ಲಿ ಪುಟಿದೆದ್ದಿದೆ.

"ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಂಧ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ"[೨] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಹಲವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೂರು ಜೋಡಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಗುತ್ತಿ–ತಿಮ್ಮಿಯರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಆರಂಭಕಾಲದ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಐತ–ಪೀಂಚಲುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿ : ಎರಡು ಅಧ್ಯಯನಗಳು – ಟಿ.ಪಿ.ಅಶೋಕ: ಪು.ಸಂ: ೪೨.

[೨] ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು : ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಎನ್.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ : ಪು.ಸಂ: ೩೧೭.

ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯ ವಿಕಾಸದ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ಶುದ್ಧ ನೈತಿಕ ನೆಲೆಯ ವಿಕಾಸದಂತೆಯೇ ತೋರಿದೆ. ಈ ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಕಾಸ ಆಯಾ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ರಂಗಪ್ಪಗೌಡ ಹಾಗೂ ವೆಂಕಟಣ್ಣ ಈ ಮೂವರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮುಕುಂದಯ್ಯನಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೇ ಈ ನೈತಿಕ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಗುತ್ತಿಯದು ತೀರ ನೆಲ ಮಟ್ಟದ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಆತ ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ ವಿನಹ ಇದೊಂದು ಅನೈತಿಕ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯದವನು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

"ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯರು ಜೀವನವನ್ನು ಅದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು."[೧] ತಿಮ್ಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ತವಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವ ಗುತ್ತಿ, ದೇಹ ವಸ್ತ್ರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಕಳೆತಂದುಕೊಡುವುದು ಮನದಾಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೇಮಮಯವಾದ ಚೆಲುಮೆಯೆ ಆಗಿದೆ. ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೇಟ ಕೂಡ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೊಗಸನ್ನು ನೋಡುಗರಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನ ಕಾರಣವೇ ಮರಾಠಿ ಮಂಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಯ ಭಾವಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ತಾನು ಲಕ್ಕುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಮನದಾಸೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿ ಕೃತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಗುತ್ತಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ

[೧] ಷಷ್ಟಿ ಸಂಪದ : ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ರಾಗೌ : ಪು.ಸಂ: ೧೦೭.

ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆಪ್ತನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಗುತ್ತಿ ತಾನು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಪರಿ, ಆತನ ಧೀರೋಧಾತ್ತತೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. "ಬಗಲಲ್ಲಿ ಇರುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಗನಿ ಮರದ ಕರಿಯ ದೊಣ್ಣೆ ಹೊಡೆದಾಟಕ್ಕೂ ಅವನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು"[೧] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಗುತ್ತಿಯ ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆತನು ಹಾಕಿದ್ದ ಕಸೆ ಅಂಗಿ, ಹಾಗೂ ಮುಖಕ್ಷೌರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರೀತಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಹಜ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯುವಕನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಗುತ್ತಿಯ ವೇಷಭೂಷಣ ಹಾಗೂ ಲವಲವಿಕೆ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರಯಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾರಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದು ; ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಗುತ್ತಿ ನೀರಿನ ರಭಸ ಇಳಿಯುವವರೆಗೂ ಕಾಯುವುದು ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯಮವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದ ದೈಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈ ಇಬ್ಬರು ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದಿರುವುದು ಇವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಭಾವವನ್ನಾಗಲಿ, ಅನೈತಿಕ ಕಾರ್ಯವೆಂಬ ಭಾವವನ್ನಾಗಲಿ ಕೆರಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಆ ತೆರನಾದದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವರ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಹಜ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು.

ಗುತ್ತಿ–ತಿಮ್ಮಿಯರ ಸಂಬಂಧದ ವಿಶೇಷತೆ ಇರುವುದು ಅವರು ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳುಳ್ಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅವರು ಪಾರಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ ಒಂದು ಆಳಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ವಿವಾಹದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಿಮ್ಮಿ

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೨–೩.

ಬಚ್ಚನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಸಹ ಬರುವುದು. ಈ ನಿರ್ಬಂಧದ ನಡುವೆ ತಿಮ್ಮಿ ಗುತ್ತಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ತೆರಳುವುದು ಬಂಡಾಯದ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ತಿಮ್ಮಿಯ ಅಣ್ಣ ಸಣ್ಣಬೀರನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂದಿನ ಮಲೆನಾಡ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಯಜಮಾನರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ನೆಲೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತಷ್ಟೇ.

ಈ ತರುಣ ಜೋಡಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾಣವಾಗುವುದು ಹುಲಿಕಲ್ಲಿನ ನೆತ್ತಿ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರು ಒಂದಾಗುವಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾದದ್ದು 'ಹುಲಿ'ಯ ಮಾತ್ರ, ಅಂದರೆ ಇವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೂಚಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯದ ದೃಶ್ಯಕಂಡ ತಿಮ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವ ಅದರಿಂದ ಆನಂದ ಹೊಂದುವ ಭಾವ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋಣೂರಿನ ರಂಗಪ್ಪಗೌಡರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಭಾವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಭಾವಕೋಶಗಳು, ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಊಳಿಗಪದ್ಧತಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಂತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತಾಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು; ಜಡವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೀವನದ ಬಗೆಗಿನ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧನೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂಬಂತೆ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಪಾತ್ರಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಕಾಣುವುದು ವಿವಾಹದ ತರುವಾಯ ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸದೇ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಪುರುಷರ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದ, ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಬಹುದೊ ಎಂಬ ಅಭದ್ರತೆ ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಾಡದೆ ಇಲ್ಲ. ಇಜಾರದ

ಸಾಬಿಯನ್ನು ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಲಿಸರ ಕೈವಶವಾದ ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಂದುವ ನೋವು ಸಂಕಟಗಳು ಆಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. "ತಿಮ್ಮಿಯ ಯೋಚನೆ ಬಂದೊಡನೆ ಮೈನರಗಳೆಲ್ಲ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಸೋತು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಎಂಬ ಹಾಗಾಯಿತು ಗುತ್ತಿಗೆ ಅವನ ಕ್ರಿಯಾಪಟುತ್ವಕ್ಕೆ ಲಕ್ವ ಬಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು."[೧] ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಪಷ್ಟ.

ತಾನು ಒಲಿದಾತನನ್ನು ಸೇರುವ ತಿಮ್ಮಿಯ ನಿರ್ಧಾರ; ತಾಯಿಯಾದ ಸೇಸಿಯ ಸಹಕಾರ ; ಗುತ್ತಿಯ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಸಾಹಸ ಇವೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ದದ ಬಂಡಾಯಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ತಪ್ಪೇ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ ಅನನ್ಯ. ತನ್ನನ್ನು ಒಲಿದು ಬಂದಾಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣವೆದುರಾದರೂ ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸುವ ರೀತಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ತಾನು ಬದುಕಿದ ಪ್ರದೇಶ, ತನ್ನವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವ ನಿರ್ಧಾರ ಸಹ ಕೈಹಿಡಿದಾಕೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಪೋಲಿಸರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ರತಿ ಹಾಗೂ ಧೀರ ಭಾವಗಳು ಹುಲಿಯನ ಅಂತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ದೂರವಾಗುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾಂದಂಬರಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹುಲಿಯನ ಹಾಗೂ ಗುತ್ತಿಯ ಸಾಹಚಾರ್ಯ; ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹುಲಿಯ ನದಿಪಾಲಾಗುವುದು – ರತಿಭಾವದ ಪರಾಕಾಷ್ಟೆ ಮುಗಿದು ಇಳಿಮುಖವಾಗುವ, ಹಾಗೆಯೇ ಗುತ್ತಿ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮರೆತು, ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಧೀರವಾದ ಹೋರಾಟ ಕೂಡ ಅಂತ್ಯವಾಗಿ, ಪೋಲಿಸರಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ನಿಲುವನ್ನು ತಲುಪಿದಂತಿದೆ. ಗುತ್ತಿ–ತಿಮ್ಮಿಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ "ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಿಯ ಪ್ರೇಯಸಿಯರ ಜೊತೆಗಳಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಸಂಬಂಧ

---

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು–ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೪೭೨.

ಇವರ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗ-ನಾಗರೀಕತೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗಳ ನಡುವೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಕಾಡು ಜೀವನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.''[೧] ಮಲೆನಾಡಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಜೋಡಿ 'ಐತ-ಪೀಂಚಲು' ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗೆ ಬಂದವರು ಇವರು. ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರ ಸಾಹಸಗಳು ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದರೆ; ಈ ಜೋಡಿಯ ಸಾಹಸವೇನಿದ್ದರೂ ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮರನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯದು. ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಆದರ್ಶಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಆದರ್ಶ ಹಾಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಇವರ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಯೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಇವರಿಬ್ಬರು ಶಿವಶಿವಾಣಿಯರಂತೆ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವುದು ಶಿವನ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿ ಪ್ರಬಲ ವರ್ಗದ ಕಾಮುಕ ಪುರುಷರ ಹಾವಳಿ ಇದೆ. ಇದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಅಭದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅನಾವರಣ.

ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಒಳಗನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ದಿನನಿತ್ಯ ದುಡಿಮೆ ಹೇಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೋ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿನ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರಣಯದ ಭಾವ-ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ದೇಹಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆಗೆಯಲ್ಪಡುವುದು, ಸಹಜ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಂತಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇಹಗಳ ಸಮಾಗಮದ ಚಿತ್ರ ಕೂಡ ಪ್ರಣಯದ ಉತ್ಕರ್ಷಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯ

[೧] ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ಎಲ್.ಎಸ್.ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ : ಪು.ಸಂ: ೧೪೬.

ಲವಲೇಶವು ಇಲ್ಲದಂತೆ, ರಾಗ-ಭಾವ ದ್ವೇಷಗಳು ಉಲ್ಬಣವಾಗದಂತೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಎಲ್ಲರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಘಟಿಸಬಹುದಾದ ದಾಂಪತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅನುಮಾನ ಐತನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕಸ್ತರ ಐತನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. “ಮುಕುಂದಯ್ಯನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ, ಅವನಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ನಂಬುಗೆಯಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಕೀಳು ಜಾತಿಯರಾಗಿದ್ದ ತಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೋ ಎಂಬಂತೆ ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಅವನ ರಕ್ತಗತ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಜಿಂಕೆ ನಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಅಂಸಂಭವವೋ ಹಾಗೆ.”[೧]

ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಕಸನ ಹಾಗೂ ನಿರಸನಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಘರ್ಷಾತ್ಮಕತೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಣಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿಕಸನದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪೀಂಚಲು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಶುದ್ಧ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಮಾಗಮ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪೀಂಚಲುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯಭಾವ ಮೂಡಿ, ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

“ತನ್ನ ಗಂಡನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅವಳ ನಡೆಯನ್ನು ‘ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ನೀತಿಯ ಭೀತಿಯಾಗಲಿ ಪಾಪ

ನರಕಾದಿ ಧರ್ಮ ಭಯದ ಭೀತಿಯಾಗಲಿ, ಆದರ್ಶ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಣೆಯಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ತೀರ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಐತ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ ಅವಳು 'ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಲ್ಲೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ....''[೨]

ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನಲ್ಲಿ ಅದಮ್ಯವಾಗಿದ್ದರು 'ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ'ಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಗೆ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಚಲಿಸದೆ, ಶುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾದರಿಯಂತಿವೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮರಿಗೆ ಪೀಂಚಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಐತನು ಪಡುವ ಸಂಶಯ ಮಾನವ ಸಹಜವಾದದ್ದು. ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಪತ್ನಿ ಬೇರೆಯವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರ ಮೂಲ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪೀಂಚಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪೇನಲ್ಲ. ಗುತ್ತಿಯಾಗಲಿ ಐತನಾಗಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರೂ; ಅನಿವಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಬೇರೆಯವರ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ಪಕ್ವಗೊಂಡು ನೈತಿಕ ವಿಕಾಸದೆಡೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಅಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದಾಗಿಯೂ ದಾಂಪತ್ಯದ ತರುವಾಯ ಶುದ್ಧತೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಣಯ ಕೇವಲ ದೇಹದ ಭೋಗಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಮಾನವೀಯ ಅಂಶ ಕೂಡ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮನಸ್ಸಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವೊಂದು ಭೋಗವು ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದದ್ದು. "ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕವೋ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಜನ್ಯವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕಾದಂಬರಿ ದ್ವಂದ್ವ ಧೋರಣೆ ತಾಳಿದಂತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ

---

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೧೪೪.
[೨] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೧೪೦-೧೪೧.

'ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದಂಥ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆಗೊಳಗಾದ ರೀತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಬಹುದು"[೧] ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

"ಪ್ರಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದ್ವಂದ್ವಮಾನತೆಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಕಾಲದೇಶ ಬದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ."[೨] ಎಂದು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಕುರಿತು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಈ ಮೂರು ಜೋಡಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಪ್ರಣಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಉನ್ನತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ ಐತ-ಪೀಚಲುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಪೂರ್ಣ ಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಕು.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಮಟ್ಟದ 'ಪ್ರಣಯ'ವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದಷ್ಟೂ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿ ಅದು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಪಾತ್ರಗಳು ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ನವತರುಣ-ತರುಣಿಯ ಹಿಡಿದಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾವಗಳು ಆಸ್ಫೋಟಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ನೀಡಿದೆ. "ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಚರಿತ್ರೆ ವರ್ತಮಾನದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಮೀರಿ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳಿಗೂ ಚಾಚುತ್ತದೆ, ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹತ್ತು ವರುಷದವನಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಆರು ವರ್ಷದವಳಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕಥೆಯಾದುದರಿಂದ

---

[೧] ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ - ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೯೪.
[೨] ಕುವೆಂಪು ಪುನರ್ಮನನ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಕೃತಿ - ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ'-ಪ್ರೀತಿ ಶುಭಚಂದ್ರ : ಪು.ಸಂ: ೫೪.

ಅದನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ."[೧] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ್ದದ್ದು.

ದಾನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ 'ಅವರು' ಎಂದು ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಹೇಳುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿರೂಪಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧ ಜನ್ಮಾಂತರದ್ದು. ತಾನು ಮತ್ತು ಮುಕುಂದಯ್ಯ, ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಭಾವ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಅದರ ಅನುಭವವನ್ನೆ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹೂವಯ್ಯನಂತೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಗುತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಐತನಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಎನ್ನಬಹುದಾದ, ಸಂಸ್ಕಾರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ, ಒಡೆಯನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ, ಸಹಜ ಮಾನವ ಯಾಚಿಸುವ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರವನ್ನು ಈತನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬರೆದ ಪತ್ರದಿಂದ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಚುರುಕುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಬಂಡಾಯ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗದೆ, ಒಳಗಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಇದು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಗೆ ಗುತ್ತಿ ಐತ-ಪೀಂಚಲು ನೆರವಾದದ್ದು ಮಾನವರ ಬದುಕಿನ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

"ಅನ್ನಮಯ, ಪ್ರಾಣಮಯ ಈ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ತರತಮವಿಲ್ಲ. ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೀಳೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕಾಮದಂಥ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕುವೆಂಪು

[೧] ಕನ್ನಡ ಕಥನಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ - ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೧೧೧.

ಭವ್ಯತೆಯ ನೆಲೆಗೇರಿಸುತ್ತಾರೆ”[೧] ಎನ್ನುವ ಉಕ್ತಿಗೆ ಬರೆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತಿದೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು’.

ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮರ ಪ್ರೀತಿ ನೆನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ ಅದು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದ ; ತಳವೂರಿದ ಬೃಹತ್ ವೃಕ್ಷದ ಬೇರಿನಂತಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಅದಮ್ಯ ಕಾಳಜಿಯೇ ತಾನು ಒಲಿದವರನ್ನು ಸೇರಲು ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ತೊರೆದು ವಿವಾಹದ ದಿನವೇ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಲಾಯನ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅರ್ಥ ಹೀನವಲ್ಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠಮಟ್ಟದ ಪ್ರೀತಿ–ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಬಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿಲುವು. ಬೇಟದ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ತಾನು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ವಿಜಯಿಯಾಗುವಂತಾದದ್ದು.

ಪರಂಪರೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದರೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಓಡಿಹೋಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿ ಎನ್ನುವ ನಿಲುವಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ. ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಲ್ಲದ, ತಂದೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹುನ್ನಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ನಿರ್ಧಾರ ದೃಢವಾದದ್ದು ಎನ್ನಿಸದಿರಲಾರದು. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ವೆಂಕಟಣ್ಣ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವೇ? ಇಲ್ಲ ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಬರುವಂತದ್ದೇ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ಮದುವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಅನಗತ್ಯ ; ಹಿರಿಯರ ಆಣತಿಯನ್ನು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಒಪ್ಪದಿರುವುದು ಅನೈತಿಕ ಎಂದೇ ಆ ಸಮಾಜ ಭಾವಿಸಿತ್ತು”[೨] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ಇವತ್ತಿಗೂ ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ.

---

[೧] ಕುವೆಂಪು ಪುನರ್ಮನನ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಕೃತಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ’– ಪ್ರೀತಿ ಶುಭಚಂದ್ರ : ಪು.ಸಂ: ೬೦.

[೨] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿ : ಎರಡು ಅಧ್ಯಯನಗಳು – ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ : ಪು.ಸಂ: ೫೨.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಈ ಜಡಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಳು ; ಆ ಮೂಲಕ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲಳು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿರುವಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಬಂಡಾಯಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಓಡಿಹೋದದ್ದು ಅನೈತಿಕ ಕಾರ್ಯವಾದರೆ, ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುವ ವಿವಾಹವೆಂಬ ಪವಿತ್ರಕಾರ್ಯ ಅನೈತಿಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಕ್ರೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಿಂಸೆಗಳ ಪರಮಾವಧಿ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವಾಗಲೂ ಕಾದಂಬರಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವಿವರಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

"ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಹಜವೆನ್ನಿಸುವಂತೆಯೇ ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬೆಸುಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ನಿರೂಪಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ"[೧] ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಹಜ ಎನ್ನಿಸುವಂತೆ 'ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮ' ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ವಾದ. ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರು ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿ, ಐತ-ಪೀಂಚಲುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿಯರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಸಂಬಂಧವನ್ನವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪೀಂಚಲು ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮರು ಅನ್ಯರೊಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಪೀಂಚಲುವನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆತ ಲೈಂಗಿಕ

---

[೧] ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ – ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೧೦೩.

ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಹಜವೆನ್ನುವಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಆತ ಪೀಂಚಲುವನ್ನು ಬಯಸದಿದ್ದದ್ದು ಅವನ ಮನೋಮಯುವನ್ನು ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಆವರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಇರುವಂತೆ, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ.

"ಮದುವೆಯ ಮೊದಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಾಳೆ"[೧] ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗದು. ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನ ದೇಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ; ದೋಷ ಎಂದೆ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. "ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಕಾಡನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸಾಹಸ ಕಥನವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತ್ಯಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಚನವಾಗುತ್ತದೆ"[೨] ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆತ ಸೋತಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ ಕೂಡ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳಬಹುದು. ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೇ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಓಡಿಹೋದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ; ದೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೆನ್ನುವುದು ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಓಡಿಹೋಗುವಿಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಹಸಂಬಂಧದ ಆಶಯವನ್ನು ಮರೆತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ 'ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ'ಗಳ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಾಯನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದೇ

[೧] ಕನ್ನಡ ಕಥನಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ – ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೧೦೩.
[೨] ಕುವೆಂಪು ಪುನರ್ಮನನ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಕೃತಿ – ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ' – ಪ್ರೀತಿ ಶುಭಚಂದ್ರ : ಪು.ಸಂ: ೬೩.

ಆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ 'ವಿವಾಹ' ಎನ್ನುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನುವುದು ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕಿಯೇ ಸರಿ. ಲೈಂಗಿಕತೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಚರಾಚರವೂ ತನ್ನ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಸಜೀವಿಗಳ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಗೂ ಸಾವಿದೆ. ಜೀವಸಂಕುಲ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊಟ್ಟ ವರವಾಗಿದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಪಕ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಕರ್ತವ್ಯ.

"ಪ್ರೀತಿಯೇ ಮಾನವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಏಕೈಕ ತಾರ್ಕಿಕ ಉತ್ತರವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಂಬಿರುವ ಜನರು, ಪ್ರೀತಿಯು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ."[೧] ಶಿಲಾಯುಗದ ಅಲೆಮಾರಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಇಂದಿನ ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಲೈಂಗಿಕೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ. ಇದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ತನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಗ ವಿವಾಹದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಜನ್ಮತಾಳಿತು.

---

[೧] ಎರಿಕ್ ಫ್ರಾಂನ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲವಿಂಗ್/ಪ್ರೀತಿಸುವುದೆಂದರೆ . . . ಅನು: ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ, ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ : ಪು.ಸಂ: ೧೧೨.

ಇದರಿಂದ ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಅದರಂತೆ ವಿವಾಹವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ವಿವಾಹದ ನಂತರದ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಒಂದು ಮೆರಗು ನೀಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪುರುಷನ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆತು ಅವಳಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷರು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ–ಪ್ರೇಮ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಸುಖದುಃಖದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವೆವು ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ 'ಮದುವೆ' ಎಂಬ ಪವಿತ್ರ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಎಂಬ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮ–ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಯುವ ತರುಣ–ತರುಣೆಯರು ಒಂದಾಗುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಜೀವನ ಮುಖವಾಗಿ ಬಂಡಾಯ ಏಳುವುದು ; ಇಲ್ಲವೇ ಜೀವನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಂಡಾಯ ಏಳುವುದು. ಒಂದಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳೆರಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಒಬ್ಬ ಕಾಡಿನ ವೀರನಂತೆ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಬಂಡಾಯದ ಮೊದಲ ಹಂತವಾದರೆ ; ಚಿನ್ನಮ್ಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವ ಲೈಂಗಿಕ

ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯ ಬಂಡಾಯವಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಅವರು' ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಭಕ್ತಿ-ಭಾವನೆ ಮರೆಯಾಗಿ 'ಅವನು' ಎಂಬ ಏಕವಚನದ ರೂಪ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಬರಿಬ್ಬರ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಲುಗೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಆತನಿಗೆ ಎದುರಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮುಕುಂದಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದರ್ಶಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಬಯಕೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಅಧೀನತೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರಿತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ತಾವು ಬಯುಸಿದವರನ್ನೇ ಪಡೆದೆವೆನ್ನುವ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ, ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಮುಂದಿನ ಬದುಕಿಗೆ ತಳಪಾಯದಂತಿದೆ. "ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಣಯದ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಅರಿವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಚೀಂಕ್ರ ಸೇರೆಗಾರ ಪಿಜಿಣ, ಅಕ್ಕಣಿ, ದೇಯಿ, ಕಾವೇರಿ ಮೊದಲಾದವರ ವಿಕೃತ ಕಾಮದ ಅಸಫಲ ಪ್ರಣಯದ ಅನುಭವ ಕೂಡ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ."[೧]

ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಅಭದ್ರತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲದೆಂಬುದಕ್ಕೆ, ಅಕ್ಕಣಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಪಿಜಿಣನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ಸೆರೆಗಾರ ಚೀಂಕ್ರನ ಕಾಮಗಳ, ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೊಯ್ದಾಟಗಳಿಗೂ ಅಕ್ಕಣಿ ಎದುರು ಬದುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಪಿಜಿಣಿನ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಚೀಂಕ್ರನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದು ಈ ಪಾತ್ರದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪಿಜಿಣನನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದರು ಆತನಿಂದ ದೊರೆಯದ ಸುಖವನ್ನು ಚೀಂಕ್ರನಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಚೀಂಕ್ರನಿಂದ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಔಷಧಕೂಡ ಈ ಬಗೆಯ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಣಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿದೆ. ಪಿಜಿಣನ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

[೧] ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿನಯ : ಕಾದಂಬರಿ : ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು–ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ : ಪು.ಸಂ: ೧೨೧.

ದೇಹಭಾದೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಥವಾ ತಾನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಬೇರೊಬ್ಬರ ಸ್ವತ್ತಾದಳಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಪಿಜಿಣನ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ಕಾರಣವೇನನ್ನು ಹೇಳದೆ ಮೌನವಹಿಸಿದೆ.

ಪಿಜಿಣನ ಸಾವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಕ್ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಚೀಂಕ್ರನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ರಂಗಪ್ಪಗೌಡನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರುವುದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡವೇ ಆಗಿದೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮರು ಓಡಿ ಹೋದ ಸಂಗತಿ ಅನ್ಯೆತಿಕ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬಲ್ಲ ರಂಗಪ್ಪಗೌಡನಿಗೆ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಅನ್ಯೆತಿಕ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ದ್ವಂದ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಂಗ್ಯವೇ ಸರಿ. ಅಕ್ಕಣಿ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಯ ಕಾಮದ ಆಸೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬದುಕಲು ಏನಾದರೊಂದು ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಲೇ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾಳೆಯಷ್ಟೇ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಷ ವರ್ತುಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಯೂ ಆಕೆ ಪಿಜಿಣನ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಕಂಪ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದೆ. "ಅಕ್ಕಣಿ ಚೀಂಕ್ರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕ್ರಿಯೇಯಾಗಿರದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಪಿಜಿಣನ ಸಾವು ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ"[೧] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ವಿಚಾರಾರ್ಹ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಬರುವ ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸ್ವತಃ ಗುಹ್ಯ ರೊಗಿ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಪೌರುಷವನ್ನು ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾದರೆ

[೧] ಕನ್ನಡ ಕಥನಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ – ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೯೫.

ಸಾಕೆನ್ನುವವನು. ಈಗಾಗಲೇ ಜಟ್ಟಮ್ಮನಂತಹ ದೃಡಕಾಯ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಗಂಡು ಸಂತಾನದ ನೆಪವೊಡ್ಡಿ ಮರುಮದುವೆಗೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹೆಣ್ಣು 'ಮಗಳ' ಸಮನಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆ ತನ್ನ ಪೌರುಷದ ಹಪಹಪಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ತಂದೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಧವೆ ನಾಗಕ್ಕ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿದವಳು ; ಆದರೆ ನಾಗತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗಲು ವೆಂಕಟಣ್ಣನಿಗೆ ಕೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಮದುವೆಯಾಗಿರುವ ನಾಗಕ್ಕ ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಇಷ್ಟಪಡುವವಳೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಯನ್ನಲ್ಲ. ನಾಗತ್ತೆ ಮಾಡುವ ಕೃತ್ಯ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕ್ಷಮಿಸಲಾಗದ ತಪ್ಪೇ ಸರಿ. ನಾಗಕ್ಕನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ವೆಂಕಟಣ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಕೀಳು ಕಾರ್ಯ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಪರಾಧ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಮೌಲ್ಯವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಾಗಕ್ಕನಿಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ಅಪವಿತ್ರತೆಯ ಸೊಂಕು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ನಾಗಕ್ಕ ವೆಂಕಟಣ್ಣರ ಸಂಬಂಧ ನಾಗಕ್ಕನ ಪಾಲಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅತ್ಯಾಚಾರವೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ವೆಂಕಟಣ್ಣನ ಕಾಮುಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆತನ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿ. ಈತನಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಯೇ ಇಲ್ಲ ; ಆದರೆ ಮರಣವೇ ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೆಂಕಟಣ್ಣನ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಬಂಡೇಳಬಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ನಾಗಕ್ಕನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಪ್ರೀತಿ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಹ ವಿಚಿತ್ರ ಬಗೆಯ ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದವನೇ. "ಅವನ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕಾರಣಗಳು ಬೇರೆ. ನೋಡಲು ಕುರೂಪಿ, ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಒರಟಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು

ಕೊಡಲು ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಅವನದು ತೀರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನೆಲೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ತುರ್ತು."[೧] ಈತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂತಹದೆಂದರೆ ಈತನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಕಾಮ ತೃಷೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಸಾಕೆನ್ನುವ ಪಶುಪ್ರವೃತ್ತಿಯವನು. ಆದರೆ ಮದುವೆಯೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಭೀಪ್ಸೆ ಕೂಡ ಈತನಲ್ಲಿದೆ. ಭರಮೈ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ತಂಗಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮನ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಈತನಿಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೇ ಈತ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲು ಮುಂದಾಗುವುದು. ಪ್ರಣಯದ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ದಾರಿ ಆದರ್ಶ ನೆಲೆಯದ್ದಾಗದೆ, ಕಾಮುಕ ಭಾವನೆಯದೆ ಆಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ದೇವಯ್ಯ ತನ್ನ ಬಹು ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ದೇವಯ್ಯ ದೇವಮ್ಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವನೇ. ಆದರೆ ಆತನ ಅತಿಯಾದ ರತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕಾವೇರಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಕ್ಕ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗಳಾದ ಕಾವೇರಿ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅನುರೂಪನಲ್ಲದ ಗಂಡು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದವಳು. ಆದರೆ ದೇವಯ್ಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಇರಲು ಆಶೆ ಪಡುವಳು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿವಾಹವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸಿ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವ ಕಾವೇರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ? ಇದನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆ? ಇಲ್ಲ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರವೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆ? ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಈ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೂಡ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣವನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ವಿಚಿತ್ರ, ವಿಶೇಷ. ಗುತ್ತಿ

[೧] ಸ್ತ್ರೀವಾದ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಓದು – ಬಿ.ಎನ್. ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ : ಪು.ಸಂ: ೧೧೪

ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಿಯರ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯ ಭಾವವಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅದು ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಕ್ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪತಾಳಿದ್ದ ಚೀಂಕ್ರನ ಕಾಮ, ಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕೃತಾವಸ್ಥೆಯ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಚೀಂಕ್ರನ ಅತಿ ಕಾಮದ ಚಾಂಚಲ್ಯವೇ ಕಾವೇರಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಜಾರದ ಸಾಬಿಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಚೀಂಕ್ರನು ಮಾಡುವ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಕಾವೇರಿಯ ಬದುಕನ್ನೇ ಆಪೋಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮುಗ್ಧ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಘೋರ ಅತ್ಯಾಚಾರವಾಗಿದೆ ಇದು. ಕಾವೇರಿಯ ದೇಹವನ್ನು ರಾಕ್ಷಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿ ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಕರ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

"..... ಕಾವೇರಿಗೆ ತನ್ನ ಶರೀರ ತನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಮೇಧ್ಯದಷ್ಟು ಅಸಹ್ಯಕರವಾಯಿತು. ಆ ಎಂಜಲನ್ನು ಹ್ಯಾಕ್ ಥೂ ಉಗುಳಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಉರಿಯತೊಡಗಿತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಶಾಲನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಬಾಗಿಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಳು ; ಗಾಯ, ನೋವು, ಅವಮಾನ, ಆಯಾಸ, ಒಂದೂ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ....."[೧]

ತನ್ನ ಹಾಗೂ ದೇವಯ್ಯನ ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದವಳು ಕಾವೇರಿ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೇವಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಮುಂದಾಗಿ ದುರಂತವನ್ನೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಳು. ಸುಂದರವಾದ ಬದುಕು ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಕೃತವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಕಾವೇರಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ.

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೬೭೭.

ಕಾವೇರಿ ಹಾಗೂ ದೇವಯ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ದೇಹಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನಸಿಕ ಕೂಡ ಹೌದು ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾವೇರಿಯ ಮರಣ ದೇವಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಭಾವನ್ನೇನು ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಈ ಎರಡೂ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಮಿತಿಗಳೆರಡನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕನಾದ ಉಪದೇಶಿ ಜೀವರತ್ನಯ್ಯ, ದೇವಯ್ಯನನ್ನು ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸಲು ತನ್ನ ಮಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇವಯ್ಯನ ಪ್ರಣಯ ಜೀವನ ದೇವಮ್ಮ, ಕಾವೇರಿ, ಪಾದ್ರಿಯ ಮಗಳು ಈ ಮೂರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆದಿದೆ. ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮಳೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಮುಕುಂದಯ್ಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ; ಹಲವರನ್ನು ಬಯಸುವ ದೇವಯ್ಯನೂ ಸಹ ಇದ್ದಾನೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದರೂ ಬಹು ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿವಾಹಕ್ಕೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಭಿನ್ನ ಜೀವನ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾದ್ರಿ ಇರುವಂತೆ, ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಪಾದ್ರಿಯೂ ಕೂಡ ಇರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಾಗಿಸುವ, ದೂರತಳ್ಳಲ್ಪಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಕೃತವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಾವು-ನೋವುಗಳನ್ನು ತರುವ ಅನೇಕ ಮಗ್ಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಣಯ ಮಾನವರ ಜೀವನದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದುಕಿನ ಸಂಗತಿ ಎನಿಸಿದರೂ ; ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರಣಯದ ಆಕರ್ಷಣೆ-ವಿಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷಗಳೇ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಆದರೂ ಮಾನವನ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಗಧಿತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ವಿಚಾರಶೀಲತೆಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಾಗರಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಲ್ಲ. ವಿಕಾಸಶೀಲ ಜನಾಂಗದ ಸದಸ್ಯರಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೬. ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು

'ವಾಸ್ತವತಾವಾದ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಚುರಗೊಂಡ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ 'ರಿಯಲಿಸಂ'. ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಗ್ರ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವುದಾಗಿದೆ. "ಅಂದರೆ ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದರ್ಶವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು."[೧]

ವಾಸ್ತವಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪವಾದದ್ದು. ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಕ್ರಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಕಾದಂಬರಿ

ಒಂದು ಹೆಗ್ಗಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಾಡುಕಣಿವೆಗಳ ಮರಗತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಬೆತ್ತ ಬಿದಿರುಗಳ ಹಿಂಡಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳುವುಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋ ಎಂದು ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ, ಮತ್ತೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಗದ್ದೆ ತೋಟ, ಹಕ್ಕಲು ಹಾಡ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಯ್ದು ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಜನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನೋ ಅವರ ಹವಣಿಕೆ ಹಾರೈಕೆಗಳನ್ನೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕಾಡನ್ನು ದಾಟಿ ಮತ್ತೆ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೊಂದು ಲೋಕವನ್ನೇ

[೧] ವಾಸ್ತವತಾವಾದ – ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ, ಪು.ಸಂ: ೪.

ನೋಡಿಬಂದಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಜನಗಳ ಬದುಕು ಅಷ್ಟು ಜೀವಂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದರ, ಒಳಹೊರಗುಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಬಿಡವಾದ, ಗಾಢವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಹೇಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಮುಂದೆ ನೋಡಬಹುದು. ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು, ಜೀವಂತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾದ ಮಲೆನಾಡ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ; ಮತ್ತೊಂದು, ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಪಾತ್ರವರ್ಗ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಕೇಳಿ, ನೋಡಿ, ಮೂಸಿ, ಆಸ್ವಾದಿಸಿ, ಮುಟ್ಟಿ ತೂಗುವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನದಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಯಾವುದೋ ಆಂತರಿಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಗೊಡವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಕಾಣದ ರಮ್ಯ, ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಪಂಚವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುವುದು ಆದರ್ಶ. "ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ವಾಸ್ತವ ಕಾಣಬೇಕಾದುದು ಆದರ್ಶ ; ಇರುವುದು ವಾಸ್ತವ, ಇರಬೇಕಾದುದು ಆದರ್ಶ...."[೧]

ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರೇರಣೆ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅದರ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದರೆ "ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ

---

[೧] ವಾಸ್ತವತಾವಾದ – ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ: ಪು.ಸಂ: ೪೧.

ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಾವು ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕು ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯವನ್ನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ಸುಂದರವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವೇನೂ ಅಲ್ಲ ; ಸತ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು."[೧]

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಕೃತಿಯ (ಅದರಲ್ಲೂ ಹೂವಯ್ಯನ ಇತರೆ ಕೆಲವು) ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹೂವಯ್ಯನ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಆದರ್ಶೀಕೃತವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ, ಐತ-ಪೀಂಚಲು ಹಾಗೂ ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳು ವಾಸ್ತವವಾದರೂ ಅದ್ಭುತಾಂಶಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣಗೊಂಡ ಪ್ರಣಯಿಗಳ ಸಫಲ ಸಾಹಸವಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ನಾಗರೀಕನಾದಂತೆಲ್ಲ ನಿಸರ್ಗದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ನಿಸರ್ಗದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವುದೆಂದರೆ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವುದು. ಯಾವುದೋ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃತಕ ಆದರ್ಶಗಳು, ಅವನು ಹೀಗೆ ದೂರ ಸರಿದಂತೆಲ್ಲ ಜಟಿಲವಾಗಿ ಅವನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ತುಡಿತವನ್ನೇ ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿ ಯಾವ ಆದರ್ಶೀಕೃತ ಅತಿಗೂ ಹೋಗದೆ, ಸಹಜ - ವಾಸ್ತವಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ. "ಕೊಳೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಷೋಕಿಯಾಗಿದ್ದನು. ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೈಗೊಂದು ಕಸೆ ಅಂಗಿ ಹಾಕಿದ್ದನು. ಪಂಚೆಯ ತುದಿ ಮೊಳ ಕಾಲನ್ನು ದಾಟಿತ್ತು. ಕಿವಿಗೆ ಬೇರೆ ಒಂಟಿ ! ಒಂಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಹೊಸ ವೇಷದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೊಂದು ಹೊಸ ಷೋಕಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಿಲಕಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಮುಖಕ್ಷೌರ, ಹೊಲೆಯನಾದರೂ ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಲೆಯನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಮಡಿಸಿ

[೧] ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ – ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ : ಪು.ಸಂ: ೧೩೨–೧೩೩.

ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಂಬಳಿಕೊಪ್ಪೆ ಅವನು ಮಳೆಗೆ ತಯಾರಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದನ್ನೂ, ಬಗಲಲ್ಲಿ ಇರುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಗನಿಯ ಮರದ ಕರಿಯ ದೊಣ್ಣೆ ಹೊಡೆದಾಟಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು."[೧]

ಗುತ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಭಾಷೆಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ದೂರವಾಗಿಲ್ಲ. ಗುತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ ರಚನೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಹೃದಯನಿಗೆ ಅಸಹಜವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಎರಡನೆ ದರ್ಜೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ 'ಅದು' ಎಂದು ಸಂಭೋದಿಸುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಳಿಯುಳಿಕೆಯ ನಿಜದರ್ಶನ ಇಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ, ಉಳ್ಳವರು – ಇಲ್ಲದವರು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ, ಮುಸ್ಲೀಂರ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆ– ಹೀಗೆ ಕೃತಿಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಥನೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಯಾವ ರಾಗದ್ವೇಷ ಭಾವಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಜೀವನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಚಾ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಬಗೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಚಿತ್ರಣ ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಳತು ಮತ್ತು ಹೊಸತುಗಳ ಸಂಘರ್ಷದ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಚಿತ್ರಣ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ದೇವಯ್ಯನ ಜುಟ್ಟು ಕ್ರಾಪಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಕಲ್ಲಯ್ಯಗೌಡರ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದದ್ದು, (ಸೈಕಲ್) ಬಿಸೇಕಲ್ ಸವಾರಿ ಹಾಸ್ಯಸ್ಪದವಾದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶದ ನೈಜತೆ ಹೋಟೆಲ್ ಕಾಫಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವು ಹಳತು–ಹೊಸತುಗಳ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಹಂದಿವೊಡ್ಡಿಯ ವರ್ಣನೆಯಂತು ಮರೆಯಲಾರದ ವಾಸ್ತವ ನೆಲೆಯ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

---

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೦೨.

ನವೋದಯದ ರಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬರೆದಿರದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಕುರಿತು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಕಟು ಟೀಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಬಂದ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಬಹುತೇಕ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ಯಾವತ್ತೂ ಮೂರ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂರ್ತ ವಿವರಗಳ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾಳಜಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿಲುವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರಣದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಆ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ಆಹ್ವಾನದಂತೆ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಘಟನೆಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಪರಂಪರೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತವಾದ ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಸಂಕಲ್ಪಗಳು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರಧೋರಣೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಅವರ ನಡುವಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೆನೆಯಬಹುದು.

೧. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಇನ್ನೂ ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೂವಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ದಾನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮುಕುಂದಯ್ಯನನ್ನು ತೋರಿಸಿ "ಇಂವ ಯಾರು? ಹೇಳು ನೋಡಾನ?" ಎಂದು ಚಿನ್ನಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಂಧಿಸಿದೊಡನೆಯೆ "ಆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಅತೀಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆದಿತ್ತು ; ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಮುಕುಂದಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಗಂಡನನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಳೂ ! ಆ ಅನುಭವ ನೆನಪಿನ ರೂಪದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಾಣುವಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ತಾನೂ ಮುಕುಂದಯ್ಯನೂ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಆಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಂಡಿದ್ದಳು. ಅವರು ಎಂದು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭ:

೨. ಕಲ್ಲೂರಿನ ಗಡ್ಡದಯ್ಯ ಮುಕುಂದಯ್ಯನಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ – ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಚಿನ್ನಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗಳು ಆಗಲೆ ಆತನ ಅಕ್ಕ ದೇವಮ್ಮನಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಚೆಲುವಯ್ಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆಂದೂ, ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕ ರಂಗಮ್ಮನ ಗಂಡ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಗೌಡ ಆಗಲೆ ತೀರಿ ಹೋಗಿ ಅವನೇ ಚೆಲುವಯ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಗಂಡನ ಹಿಂಬರವಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಂಗಮ್ಮನೆ ಅವರಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದು ಚೆಲುವಯ್ಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದ, ಇಲ್ಲಿ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳ ನಿರ್ದೇಶ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವತಾವಾದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಈ ಮನೋ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ವಾಸ್ತವತಾ ನೆಲೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸತ್ಯದ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಮುಂದಾದರೆ, ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸತ್ಯದ ಆಚೆಗಿನ ಕಾಣುವಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿಪುಳ್ಳದ್ದು. ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಂಬುವವರಿರುವ ಹಾಗೆ ನಂಬದವರೂ ಇರಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ನಿರೂಪಿಸಬಾರದೆ, ಅಥವಾ ನಿರೂಪಿಸಲಾರದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸುಲಭ ನಿರೂಪಿಸಕೊಡದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಓದುಗ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. "ಲೇಖಕರ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೆಲ್ಲದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಣ್ಕೆಯಾಚೆಗೂ ಚಾಚಿರಬಹುದು ; ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದ ಅದೃಷ್ಟ ಸಂಕಲ್ಪಗಳು, ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಇಲ್ಲಿಯವರ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ; ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಊಹಿಸಲೂ ಆಗದ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು."[೧] ಇಲ್ಲಿ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಂದು ಅಂಶ ಪುನರ್‌ಜನ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಸಂಬಂಧ ಈ ಬಗೆಯದು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದವರೂ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಂಡ–ಹೆಂಡತಿಯಾದರೆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಆತಂಕವೆನೆಂದರೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದವಳು, ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಆಗ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ತಪ್ಪೂ ಮಾಡದೆ, ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಪೋಲಿಸರ ಭಯದಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ನೋವು–ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಗುತ್ತಿಗೆ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪಾದ್ರಿ ಮತ್ತು ಒಡೆಯರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ : "ಏನು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಹೋದ ಜಲ್ಮದಲ್ಲಿ ? ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ"[೨] ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವತೆ ಎಂದರೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ

[೧] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ : ಪು.ಸಂ: ೧೦೫.

[೨] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೪೭೩.

ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಲ್ಲ; ಅದು ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ದರ್ಶನ ಮನೋಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೂ ಹೌದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ 'ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ' ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ವಾಸ್ತವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪ, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಂದರೆ ತಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅದರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಗಳೊಡನೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಲೇಖಕರ ಪ್ರಧಾನ ಆಸಕ್ತಿ.

೭. ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾನವ ಜೀವಿತದ ಅಳಿವು-ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಯಾವುದೇ ಜೀವಂತ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಬಗೆ ಈ ಸಂಘರ್ಷ. ಈ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೌನವಾಗಿಯಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಕಲಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಎದುರಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದು ಇರುತ್ತದೆ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯದು. ಅದು ವಸಹತುಷಾಹಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಮತಾಂತರವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿ, ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಹೊಸತನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಶೂದ್ರರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಶೂದ್ರರು ಹಾಗೂ ದಲಿತರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಸಹತುಶಾಹಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತಾಂತರವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿಯಾದ ಜೀವರತ್ನಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ದೇವಯ್ಯರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಆಮಿಷಗಳಿಗೆ ದೇವಯ್ಯ ಒಳಗಾಗಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಸೇರಲು ಒಪ್ಪಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಂಘರ್ಷ ರೂಪ ತಾಳುವುದು ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ. ಸಂಘರ್ಷದ ರೂಪ

ತಾಳಿದ ತರುವಾಯ ರೆವೆರೆಂಡ್ ಲೇಕ್‌ಹಿಲ್‌ರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ಮತಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋರಾಟದ ಒಂದು ಬಿಂದು. ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಸಾತ್ವಿಕ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಿಯರ ಒತ್ತಾಯದ ಈ ಮತಾಂತರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮೂಢ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೋಸಿ ಹೋಗಿದ್ದ ದೇವಯ್ಯನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೆಂದು ಸಂಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅವರಷ್ಟೇ ವಯಸ್ಕರಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಗೌರವ ಸೂಚಕ ಬಹುವಚನದಿಂದ 'ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡರು ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎನ್ನದೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯ ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದಾನೆ? ಎಂದು ಏಕವಚನದಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡಿಸಿದುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ ದೇವಯ್ಯನ ಆತ್ಮಗೌರವ ಸೆಟೆದು ನಿಂತು ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲ. ಈ ಹಾರವನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ! ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಲಘುವಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು. 'ಯಾರು ಹಳೇ ಪೈಕದ ಕಲ್ಲನಾ? ಅಂವ ಕಳ್ಳ ಬಗನಿ ಕಳ್ಳು ಇಳಿಸಾಕೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು!'"[೧] "ದೇವಯ್ಯನ ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುದಿಷ್ಟವಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯವಿದೆಯಾದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಯೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ಮೆಲ್ಲನೆ ಚಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ."[೨]

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೪೩೨.

[೨] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ಸಂ: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : 'ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ' – ಜಿ.ಎಸ್. ಆಮೂರ : ಪು.ಸಂ: ೨೩೮.

ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯದು. ಮೇಗರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಒಂದು ನಿರ್ಜೀವ ಕಡ್ಡಿಗೆ ನೀರಿರುವ ಜಾಗ ಕಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿದ್ದುದ್ದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯಾದದ್ದೂ ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಇಂಥದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೀರಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆದಾಗ ನೀರು ಸಿಗದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದೇ. ಆದರೆ ಕಾಣದ ಈ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯವಲ್ಲ. ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶೂದ್ರರು ಹಾಗೂ ದಲಿತರ ನಡುವಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಹೊಡ್ತದ ಪ್ರಸಂಗ. ಸಣ್ಣ ಬೀರನನ್ನು ಕಲ್ಲಯ್ಯಗೌಡರು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹೊಡೆಸುವಾಗ, ತಾಯಿ ಸೇಸಿಯು ಮಗನ ಜೀವ ಕಾಪಾಡಲು ಅದುವರೆಗಿನ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ದಿಗ್ಬಂದನಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಂತು ಮಾತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಆ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾಳೆ. "ಹೊಲೆಯಳಾದರೂ ಬಡವಳಾದರೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಶೇಷವೂ ಲವಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲದವಳಾದರೂ ಸಂಕಟತಪ್ತ ತಾಯ್ತನ ಎಂಥ ಅಲ್ಪಸ್ತ್ರೀಯನ್ನಾದರೂ ಭೂಮಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅವಳ ಮಾತೃದುಃಖಜನ್ಯ ಕ್ರೋಧದಥ ಸಾನಿಧ್ಯ ಭೀಷಣಿಗೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಭೀತ ಚೇತಸನಾದ ಇಜಾರದ ಸಾಬಿಯು ಗೌಡರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಸೇಸಿಯ ಮಾತಿಲ್ಲದ ಆಣತಿಗೆ ಒಳಗಾದವನಂತೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಸಣ್ಣ ಬೀರನನ್ನು ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಹಗ್ಗದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದನು."[೧] ಹೀಗೆ ಗೌಡರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ದಿಟ್ಟತನ ತೋರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಇದು

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೪೪೬.

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಚಿತ್ರಣವಾದರೆ, ತರುವಾಯ ಸಣ್ಣಬೀರ ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಯದು. ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದ ಸಾಬಿಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹಳೆಪೈಕದವರು ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಹೊಂದುವ, ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಗೌಡರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಸೇಸನಾಯ್ಕನ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಗೌಡರ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಬರುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯಗೌಡರ ಪತ್ನಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನದು. ಜೀತದಾಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆಕೆ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಳು. ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದವರೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿಯವರೊಬ್ಬರೇ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಎದುರು ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ದಂಡನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದುದು.

ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ದೇವಯ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಜಕಣಿ ಪಂಚ್ರೋಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹರಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ತಂತ್ರ ಮುಡಿಪುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಕೂಡ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂಘರ್ಷದ ರೂಪತಾಳಿ ಬದಲಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ಪರಿಸರ ತನ್ನ ಚೆಲುವಿನ ಮುಖದಿಂದ ರಮಣೀಯವೂ ಆಗಿದೆ, ಅಪಾಯ, ವಿಷಮತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ರುದ್ರ ಭೀಕರವೂ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷವೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರಬೇಕಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಕಥೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಪರಿಸರವನ್ನು ಪರಿಸರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದುಂಟು. ಈ ಸಂಬಂಧದ ಸರಳತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿ ; ಮೀನು ಏಡಿ ಇರುವೆ ಬೇಟೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿದ್ದು, ಇವು ಬರುವಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಸಿರು ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಮನುಷ್ಯನ ಆಹಾರ ಕ್ರೀಡೆ ಸಾಹಸ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಇದು ಲಾಭ–ಹಾನಿಗಳ ಭೌತಿಕ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕಾಡಿನ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡ–ಬೆಟ್ಟಗಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಲೆನಾಡ ಮನೆಗಳ ಜನರು ಅವರ ನಾಯಿಗಳು, ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿ, ಕೋಳಿ ಹಂದಿಗಳು ನಿತ್ಯ ಹೊರಗಿನ ಪರಿಸರದ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಲಿ, ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವುದಾಗಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ರುದ್ರಭೀಕರತೆಗೆ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ತೀರಿಕೊಂಡಾಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. "ಯಾರು ಬದುಕಲಿ, ಯಾರು ಸಾಯಲಿ, ಯಾರು ಹುಟ್ಟಲಿ, ಹುಟ್ಟದೆ ಹೋಗಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ? ಮಳೆ ಹಿಡಿದು ಕೂತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳನ್ನೂ ಬಲವಾಗಿ ಊರಿ! ಮೋಡ ಸದಾ ಕವಿದು ಸೂರ್ಯದರ್ಶನವೆ ಅಪೂರ್ವವಾಯಿತು. ತನ್ನ ದುರ್ದಮ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿತ್ತು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಕೃತಿ. ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಕಾನನ ಶ್ರೇಣಿ ಮನುಷ್ಯರ ಅಲ್ಪ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾಗಿ ಭೀಷಣ ವರ್ಷಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ತೊಪ್ಪನೆ ತೊಯ್ಯುತ್ತಾ

ಹಬ್ಬಿ ಕೊಬ್ಬಿ ನಿಂತಿತ್ತು."[೧] ಹೀಗೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆ, ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಬಿಸಿಲು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಸದಾ ಸುರಿಯುವ ಇಂತಹ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸವೂ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿಯವರ ಮೌಲಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು. "ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸರ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ನದಿ ಪ್ರವಾಹ ಗಾಳಿ ಮಳೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿಸಿಲು ಮಿಂಚು, ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ, ರೂಪಿಸಿದೆ."[೨] ಈ ಮಾತು ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನವರ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಗುತ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನೇ ನಾಶಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ತುಂಗಾ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲೆಂದು ಹೊರಟಾಗ ದೋಣಿಯ ಜನರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ದೋಣಿಯವನ ಆಜ್ಞೆ, ಪ್ರವಾಹದ ಅಬ್ಬರ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಹುಲಿಯ ನೀರು ಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಯನ ಅಂತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಗುತ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆತ ಅಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಅಪಾಯ ಇಂಬಳದಿಂದ ಹುಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಲು-ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ಸಂಘರ್ಷ ಪರಂಪರೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

---

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೪೭೨.

[೨] ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ಸಂ: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ : ಪು.ಸಂ: ೩೦೩.

೮. ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಪನ ಹೊರತಾಗಿ ಬಹುವಾಗಿ ನಿರ್ಲ್ಯಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಕುವೆಂಪು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ದಲಿತ ಜೀವನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಹೊಸ ತರಂಗ. ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ದಲಿತ ಚಿತ್ರಣ ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ, ಅದು ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞಾವಲಯದ ಕೇಂದ್ರ ಕೂಡ. ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ರೂಪುಗೊಂಡು ಬಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯೂ ಸಮಾನತಾವಾದಿಯೂ ಆದ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಆದರ್ಶ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಶ್ರಮಿಕರ-ಬಡವರ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬಡವರ ಬಗೆಗಿನ ಅದರಲ್ಲೂ ದಲಿತರ ಜೀವನದ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಚಿತ್ರಣವು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'ವಿನಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿದೆ.

ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತತ್ತ್ವವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆ, ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತ ವಾಸ್ತವದ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶ್ರೇಣಿಕರಣವನ್ನು ಪುರೋಹಿತರು, ಭೂ ಮಾಲೀಕರು, ಸೆರೆಗಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಗೇಣಿದಾರರು, ಜೀತದಾಳುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಅನ್ಯಮತೀಯರು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಏಳುಬೀಳಿನ ಕಥೆಯಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಲೇಖಕನ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ದುರ್ಬಲವರ್ಗಗಳ ಪರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗೆಗಿನ ದುರ್ಬಲರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಕುವೆಂಪು ರಚಿಸಿರುವ ಜಗತ್ತು ಇನ್ನು ತೀವ್ರತರವಾದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೃತಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ

ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದರೂ ಚಿತ್ರಿಸಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ನೆಲೆಯ ಬದುಕು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಬದುಕು ಇದ್ದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ನಡೆದಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲೆ ಉಳಿದುಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ದೇವಯ್ಯ, ಜೀತಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರಿಸರ ಇದಕ್ಕೆ ಪಕ್ವವಾಗಿತ್ತೇ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲೇ ಲೇಖಕನ ಬರವಣಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಮೀನ್ದಾರೀ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದುಡಿವ ವರ್ಗದವರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅಪಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗಿದೆ. ಈ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಲೆನಾಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬಗೆಗಿನ ವಿರೋಧ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಗೌಡರ ಮನೆತನದ ಕ್ರೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮುಜುಗರವಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿನ ಒಡೆಯರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದುಡಿವ ವರ್ಗದ ಬದುಕನ್ನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀತದಾಳು ಕೂಡ ಪೂರ್ವಜರ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಲೆನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತವರ್ಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜೀತದಾಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಜಾತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಯಾವೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿದ್ದು, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೆಂದೂ ಅಗಲಿರದ ಐತ, ಮುಕುಂದಯ್ಯನೊಡನೆ ಪೀಂಚಲುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬಲ್ಲನೇಕೆಂದರೆ ಕೀಳುಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದ ತಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೋ ಎಂಬಂತೆ, ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮುಕುಂದಯ್ಯನ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ. ಇಂತಹ

ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ಲೈಂಗಿಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳಿಗಿಂತ ಭೀಕರವಾದದ್ದು. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒಳಗಿನ ಬಿರುಕು ಹೊಲೇರು ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಂಕರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಾಡುವ ವಿರೋಧ ಗಮನಾರ್ಹವಾದದ್ದು. ಒಮ್ಮೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ತಾನು ತುಂಬ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ಹೊಲೆಯನಲ್ಲದೆ ಬ್ಯಾರೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದರೆ ಹಿಂಗಾಗ್ತಿತ್ತೇ? ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾತಿಯ ಕರಾಳ ರೂಪವಿದೆ.

ದಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನು ಶೋಚನೀಯವಾದದ್ದು, ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಸೇಸಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂಶ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. "ಧಣೀರು ಹಿರೇರು ಸೇರಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಗಸರು ಏನು ಮಾಡಕಾಗ್ತದಪ್ಪಾ? ನಮ್ಮನ್ನೇನು ಕೇಳ್ತಾರಾ? ಕೋಳಿ ಕೇಳಿ ಕಾರಾ ಕಡೀತಾರಾ?"[೧] ಕುರೂಪಿಯಾದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯನ್ನು ಚೀನಿನಾಯಿಗೂ ಅವನು ಬಳಸುವ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ದದ್ದು ಹಿಡಿದ ಕಂತ್ರಿ ನಾಯಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವುದು, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವುದು ಲೇಖಕನನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆಡೆ ಕಾಡುವ ಮೇಲು ಕೀಳಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಆಳವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಣಿ ರಂಗಪ್ಪಗೌಡರ ಲೈಂಗಿಕ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗುವುದು, ಹೂವಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು – ದಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ತಿಮ್ಮಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಗುತ್ತಿ ಇದ್ದರು ಆಕೆಯನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಭಾವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರಯ್ಯಗೌಡ ನೋಡುವುದು ಕೂಡ ದಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಭದ್ರತೆಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆರೆದ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ದೇವಯ್ಯ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಹುಡುಗರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೀತದಾಳಿನ ಮಗನ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯು ದಲಿತರ ಮನಸ್ಸಿನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮೆಚ್ಚುವಂತದ್ದು. ಈ

---

[೧] ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ. ೧೬೩.

ಒಂದು ಗುಣದಿಂದಲೇ ದಲಿತರು ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲು ಇರುವ ಪ್ರಬಲ ತೊಡಕು. ಅವರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ನಾಯಿಯೊಂದು ಕೀಳುವರ್ಗದ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ಎಂದೂ ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯರಿಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಲಿಯ ನಿಸರ್ಗದ ಸಂಕೇತ. ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೂ ಹುಲಿಯನಿಗೂ ಅಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯರಿಗೆ ಇರುವ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ ನಿಸರ್ಗದೊಡನೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವೇ ಗುತ್ತಿ ತಿಮ್ಮಿಯರು ಕೀಳು ಜಾತಿಯವರು ಅವರನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆಯೆ ಅವರ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸುಖ ತಮ್ಮ ಸುಖವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ-ಚಿನ್ನಮ್ಮನಿಗೆ ತಿಮ್ಮಿ-ಗುತ್ತಿಯಾದಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನೋವು ಪೀಂಚಲುವಿನ ಕರುಳಿರಿಯುತ್ತದೆ. ಶೋಕತಪ್ತ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ನೆನಪಿನಿಂದ ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪುಗೆಯ ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರ ಕಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುವ, ಅವರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ಐತ ಮತ್ತು ಪೀಂಚಲು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂಕೇತಗಳು. ಚಿನ್ನಮ್ಮ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಗಂಡಸರ ಸಂಗಡ ಹೋಗಲು ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಡೆ ಯಾಚನಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಪೀಂಚಲು ತನ್ನೆಲ್ಲ ದಣಿವನ್ನು ಮರೆತು, ಬಸಿರ ಭಾರ ಕಾಡಿನ ಜಿಗಣೆ, ಮುಳ್ಳು, ಕೆಸರು ಒಂದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹುಲಿಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡದ ಭಯಂಕರ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಐತ ಮತ್ತು ಪೀಂಚಲು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಾನವಿಯತೆ ಯಾವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಸದ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ಸಹಜ ತುಡಿತ. ಮುಕುಂದಯ್ಯ ಚಿನ್ನಮ್ಮರೊಡನೆ ಗುತ್ತಿ-ತಿಮ್ಮಿ, ಐತ-ಪೀಂಚಲುವಿನ ಸ್ನೇಹ ಸಹಕಾರಗಳು ದಲಿತರ ಭಾವಸಮೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಜಮೀನುದಾರ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದು, ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಜನಾಂಗದ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮುಗ್ಧ ಭಾವುಕತೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆಳುವ ವರ್ಗ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತಮ್ಮದೇನೂ ತಪ್ಪಿರದಿದ್ದರೂ ಕೆಳವರ್ಗವೆಲ್ಲ ಪೋಲಿಸು-ಲಾಕಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಹೆದುರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಪೈಕದವರ ದಿಬ್ಬಣದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಗಂಡು ಕುದುರೆ ಹತ್ತಬಾರದು, ದಂಡಿಗೆ ಬಳಸಬಾರದು ಎಂಬ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾದ ಕಾರಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. "ಸರ್ಕಾರದ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ; ಬಲಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿತ್ತು. ಬಲಿಷ್ಟರೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯವರೂ ಆದವರ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಕ್ಷೇಮ ; ನ್ಯಾಯ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ."[೧] ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತರಿಗಿಂತ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಹಳಪೈಕದವರ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹೀಗಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನುಳಿದವರ ಸ್ಥಿತಿ ದಯನೀಯವಾಗಿದೆ.

"ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ದುಡಿವ ವರ್ಗದ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕನ ಸಂಯಮವು, ಆ ಕ್ರೌರ್ಯದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ"[೨] ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜೀತದಾಳು ಹೊಲೆಯನೊಬ್ಬನ ಎದೆಮೇಲೆ ಹಲಗೆ ಹಾಕಿ ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಅವನು ರಕ್ತಕಾರಿ ಸತ್ತದ್ದು, ಸಣ್ಣ-ಬೀರನಿಗೆ ಬೀಳುವ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಹೊಡ್ತ ಇವೆಲ್ಲ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬರ್ಬರತೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ವಾಲಗವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮುವಿಗೆ ಅದನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವವನು 'ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ, ದನಕಾಯುವವನಾಗಿ, ಗೊಬ್ಬರಗಿಬ್ಬರ ಹೊತ್ತು ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಡು ತಿನ್ನುವ ಜೀತದಾಳು ಬೈರನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ, ಅವಮಾನದಿಂದ ಮುಖ ಸಣ್ಣಗಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರಳತೆ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ತನಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ದಲಿತರು ಗೌರವ ತರುವ ಯಾವುದನ್ನು ಹೊಂದಲು ಮಲೆನಾಡಿನ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುತ್ತಿ

---

೧ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ: ೧೨.

೨ ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು – ಸಂ: ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ : ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ಸ್ವರೂಪ – ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ : ಪು.ಸಂ: ೨೧೪.

ತನ್ನ ನಾಯಿಗೆ ‘ಹುಲಿಯ’ ಎಂದಾಗ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿನ ಜನರೂ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಬಗೆಗಿನ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಹೊರಗಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಕುವೆಂಪು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ “ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಹಂದಿಯ ಹೇಲುಗೆಸರನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮೆಟ್ಟುತ್ತಾ ಇತರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತರು”[೦] ತಾನು ಮೆಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತನ್ನೆದುರಿಗಿರುವ ತನ್ನಂಥ ಜನ ಇವೆರಡರ ಬಗೆಗಿನ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ವಿರೋಧಭಾಸದ ನಿಲುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯು, ದಲಿತರ ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರತಿಭೆ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ತೆರೆದು ಕಾಣದಷ್ಟು ಅನಾದಾರವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

೦ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು – ಕುವೆಂಪು : ಪು.ಸಂ. ೧೦೧.

೯. ಉಪಸಂಹಾರ : (ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ)

'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೆ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇದೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ತಿಮ್ಮಿ-ಗುತ್ತಿ, ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾದೃಶ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತಿಮ್ಮಿ-ಗುತ್ತಿ, ಚಿನ್ನಮ್ಮ-ಮುಕುಂದಯ್ಯ, ಇವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಬೇರೆ ಕಥೆಗಳ ಎಳೆಗಳೂ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಲವಾರು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸಂಧಿಕಾಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಕಾಲದುವೆನ್ನಬೇಕಾದ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು, ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹೊಸ ಕಾಲದ ಪ್ರಭಾವ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಾವದಿ ಅದು. ಇದುವರೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಡಬಹುದು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳೂ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ದೋಷಾನ್ವೇಷಣೆಯೆ ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರು, ಕಂಡು ಬಂದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳು, ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿದೆ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಯೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ್ಲಲಿನ ಪರಮೋಚ್ಛ ಸಿದ್ಧಿ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'ವಿನ ದೃಶ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ

ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಯ. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ಮೂಲ ಪರಿಕರಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಇನ್ನು ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆಸಕ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಸ್ಥಳನಾಮ-ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವು ವ್ಯಾಸಾಂಗ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅನುಬಂಧ

ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರಭೇದ ಯಾವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿತೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರಭೇದದ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧರಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅದರ ಹುಟ್ಟು ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸದ ಚರ್ಚೆ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'NOVEL' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರವು ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವು ತುಂಬಾ ಶ್ರೀಮಂತವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ.ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಟ ನಾಟಕಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಕುರಿತು ಭರತನು 'ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ'ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಕಾವ್ಯೇಷು ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಕ್ಯ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಾದಂಬರಿ ಇತ್ತೀಚಿನದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೨೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕವಿ ಬಾಣನು ರಚಿಸಿದ 'ಕಾದಂಬರಿ' ಕೃತಿಯು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೭೫ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುರಮರಿ ಎಂಬುವವರು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು, ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾದ 'NOVEL' ಕೂಡ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ 'NOVEL' ಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗೆ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಓದುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲವನ್ನು 'ಕಾದಂಬರಿ ಯುಗ' ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೆರಿಯನ್ ಕ್ರಾಫರ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾ 'ಕಾದಂಬರಿ ಕರತಲ ರಂಗಭೂಮಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಹಡ್ಸನ್ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಯು ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಓದುಗರ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ತರುವ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾಟಕ ನೋಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ನಾಟಕ ನೋಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಉಳ್ಳವರು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾದಂಬರಿಯಾದರೊ ಆ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಅಂಗೈ ಮೇಲಿನ ರಂಗಭೂಮಿಯೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಸೂಚಿ

೧. ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು : ಕುವೆಂಪು
ಹತ್ತನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ಪ್ರ : ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ
ವಾಣಿವಿಲಾಸಪುರಂ, ಮೈಸೂರು.

೨. ಕನ್ನಡ ಕಥನಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿ : ಜಿ.ಎಸ್.ಆಮೂರ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೯೪
ಪ್ರ : ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಕಾಶನ

೩. ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿನಯ : ಕಾದಂಬರಿ : ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ
ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೯೬
ಪ್ರ : ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ.

೪. ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿ : ಎರಡು ಅಧ್ಯಯನಗಳು : ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ಪ್ರ : ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ
ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, ಕರ್ನಾಟಕ

೫. ಸ್ತ್ರೀವಾದ : ಬಿ.ಎನ್. ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೯೯
ಪ್ರ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೬. ಷಷ್ಟಿ ಸಂಪದ : ರಾಗೌ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೫
ಪ್ರ : ಸಂವಹನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.

೭. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು : ಎನ್. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೫
ಪ್ರ : ದಾರಿದೀಪ ಪ್ರಕಾಶನ
ದಾರಿದೀಪ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮೈಸೂರು.

೮. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ : ಎಲ್.ಎಸ್.ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್
ಪರಿಷ್ಕೃತ – ವಿಸ್ತೃತ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿ – ೨೦೦೨
ಪ್ರ : ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ
ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೯. ಎರಿಕ್ ಫ್ರಾಂನ ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲವಿಂಗ್/ಪ್ರೀತಿಸುವುದೆಂದರೆ . . . .
ಅನು : ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ
ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೧
ಪ್ರ : ಅಭಿನಯ
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೦. ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು : ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ – ೧೯೭೯
ಪ್ರ : ಹೆಚ್.ಆರ್. ರಮೇಶ್
ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ
ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು – ೧.

೧೧. ವಾಸ್ತವತಾವಾದ : ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ
ಎರಡನೆ ಮುದ್ರಣ – ೧೯೯೯
ಪ್ರ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೨. ಕುವೆಂಪು ಪುನರಾವಲೋಕನ : ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ – ೨೦೦೫
ಪ್ರ : ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೩. ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು
ಸಂ : ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ – ೨೦೦೪
ಪ್ರ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೧೪. ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಧಾನ : ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ – ೧೯೯೫
ಪ್ರ : ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ – ಮೈಸೂರು.

೧೫. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ : ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್
ಮುದ್ರಣ : ೧೯೮೨
ಪ್ರ : ಡಿ.ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು.

ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ
ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಪುರಂ
ಮೈಸೂರು ೫೭೦೦೦೨